

Bestuurlijke tussenrapportage 2025

Bestuurlijke tussenrapportage 2025

Juni 2025

Inhoudsopgave

4 Samenvatting en inleiding

6 Totaaloverzicht financiële afwijkingen

7 Programma's

7 *Programma Bestuur en Ondersteuning*

14 *Programma Veiligheid*

17 *Programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat*

21 *Programma Economie*

23 *Programma Onderwijs*

26 *Programma Sport, Cultuur en Recreatie*

32 *Programma Sociaal Domein*

40 *Programma Volksgezondheid en Milieu*

48 *Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en
stedelijke vernieuwing*

Samenvatting en inleiding

De nu voorliggende rapportage is de bestuurlijke tussenrapportage 2025. Deze rapportage geeft een beeld van de voortgang van afgesproken prestaties uit de programmabegroting 2025 en rapporteert over de periode januari t/m mei van het lopende begrotingsjaar. De peildatum waarop de ontwikkelingen zijn geschetst is 1 juni 2025.

De bestuurlijke tussenrapportage laat de voortgang zien van de prestaties en de strategische projecten zoals opgenomen in de programmabegroting. In tabellen is aangegeven welke concrete activiteiten volgens planning verlopen en waar de planning niet of niet geheel wordt gehaald. In de verschillende hoofdstukken worden deze tabellen met presentaties als eerste gepresenteerd om snel inzicht te krijgen in de voortgang. Daarna wordt een toelichting gegeven op de afwijkingen van de prestaties zoals in de begroting 2025 is aangegeven en wordt ingegaan op eventuele relevante actuele ontwikkelingen per programma. De rapportage over de programma's sluit af met een financiële paragraaf. Daarin leest u de toelichting op geconstateerde financiële afwijkingen, zowel op budgetten als op kredieten. In deze bestuursrapportage wordt ook op deze onderwerpen ingegaan voor zover afwijkingen ten opzichte van de opzet of planning te melden zijn.

Voortgang programma's

In de toelichting bij de programma's is ingegaan op de afwijkingen ten opzichte van de in de begroting afgesproken prestaties. Daarnaast wordt ingegaan op de strategische projecten Ontsluiting Veerse Meer Zuid en Klimaat, Energie en Circulariteit.

Wanneer de uitvoering in de eerste vijf maanden van 2025 overzien dan kan geconcludeerd worden dat het meeste van de voorgenomen activiteiten op schema liggen. In de toelichting bij de programma's kunnen ook nieuwe ontwikkelingen genoemd worden die nog niet voorzienbaar waren bij de vaststelling van de begroting 2025.

Voortgang financiën

Naar peildatum 1 juni 2025 is door de budgethouders een inventarisatie gemaakt van de afwijkingen op de budgetten. Het betreft een inschatting van de afwijkingen op jaarbasis waarbij de begroting 2025 de basis vormt. Voor 2025 wordt een incidenteel voordeel verwacht van € 1,1 miljoen. Hoewel er diverse mee- en tegenvallers worden gerapporteerd kan een verklaring van het voordeel op hoofdlijnen worden toegeschreven aan:

Overzicht afwijkingen groter dan € 100.000

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Bedrag
Voordelen:	
Verkoop gronden en activa	150
Vrijval reserve transitoria	129
Afrekening 2023 Stadsgewestelijk zwembad vastgoed BV	291
Algemene uitkering - septembercircularie 2024	193
Algemene uitkering - decembercircularie 2024	276
Algemene uitkering - meicircularie 2025	948
Meicircularie 2025 - compensatie te korten jeugdlasten	1.314
Uitkomsten cao gemeenteambtenaren 2025-2027	1.100
Nadelen:	
IJZ zorgkosten jeugd	-1.257
Baten afvalstoffenheffing	-125
1e en 2e begrotingswijziging GR Orionis Walcheren	-412
Preventief beheer en onderhoud civiele technische kunstwerken	-213

1e begrotingswijziging OLAZ	-130
Naheffing parkeerbelasting	-585
WMO lasten	-551
Overige afwijkingen (< € 100.000)	-1

Totaal afwijkingen bestuurlijke tussenrapportage 2025	1.127
--	--------------

In de financiële paragraaf van de programma's treft u een toelichting aan op de geconstateerde afwijkingen.

Een aantal posten in deze bestuursrapportage heeft een structureel karakter. Een groot deel van deze posten was reeds in beeld ten tijde van het jaarrekeningproces en is verwerkt in de kadernota 2026 - 2029. Het structurele effect vanuit de overige in de voorliggende bestuursrapportage gemelde mutaties waarvan verwerking in de meerjarenbegroting nog niet heeft plaatsgevonden is beperkt en bedraagt € 36.000 (voordeel). Bij het opstellen van de begroting 2026 worden deze structurele effecten alsnog meerjarig verwerkt.

Zoals te doen gebruikelijk in de bestuurlijke tussenrapportage wordt gerapporteerd ten opzichte van de begroting. De gemelde afwijkingen betreffen veelal de administratieve verwerking van eerder genomen (raads)besluiten, het bijstellen van budgetten als gevolg van ontvangen (Rijks)middelen (subsidies, circulaires), mutaties op de reserves en bijstelling van budgetten uit hoofde van begrotingsrechtmatigheid. De bestuurlijke tussenrapportage bevat duidelijk geen posten waarbij beleidsmatig keuzes te maken zijn en / of nieuwe wensen dienen te worden afgewogen. Dit vindt plaats binnen het jaarlijkse proces van de kadernota.

Totaaloverzicht financiële afwijkingen

Naar peildatum 1 juni 2025 is door de budgethouders een inventarisatie gemaakt van de afwijkingen op de budgetten. Het betreft een inschatting van de afwijkingen op jaarbasis waarbij de begroting 2025 de basis vormt. Voor 2025 verwachten we een incidenteel voordeel van € 1,1 miljoen. Hieronder treft u het overzicht aan van de afwijkingen per programma. Onder

de programma's worden in het vervolg van deze bestuurlijke tussenrapportage de afwijking die boven de € 25.000 uitstijgen apart toegelicht.

Totaal financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijkingen 2025 Lasten	Afwijkingen 2025 Baten	Afwijkingen 2025 Totaal
Programma Bestuur en ondersteuning	-1.309	5.917	4.608
Programma Veiligheid	-63	0	-63
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat	-213	-25	-238
Programma Economie	-1.162	1.162	0
Programma Onderwijs	30	0	30
Programma Sport, cultuur en recreatie	-358	391	33
Programma Sociaal Domein	-7.561	4.614	-2.947
Programma Volksgezondheid en milieu	-117	-125	-242
Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke ontwikkeling	-3.837	3.783	-54
Totaal	-14.590	15.717	1.127

Programma's

Programma Bestuur en Ondersteuning

Inleiding

De gemeente stelt de burger centraal. Dit doen we door steeds onze dienstverlening te controleren en te verbeteren. Ook zetten we in op burger- en overheidsparticipatie. We betrekken inwoners bij plannen en besluiten en geven ruimte voor initiatieven. Bij de uitvoering van onze taken zoeken we samenwerking met

andere overheden en partijen in de regio. Dit vraagt om blijvende investering, want de wereld om ons heen verandert. Participatie vindt plaats bij allerlei projecten, samenwerkingsvormen binnen wijken en dorpen en bij onderwerpen van de toekomstige Omgevingswet. Raad en college kijken kritisch naar onze bestuurscultuur. Ontwikkelingen in regio, rijk en provincie vragen om steeds nieuwe vormen van samenwerking. Samenwerking moet de kwaliteit en efficiëntie van het gemeentebestuur ten goede komen en daarmee de dienstverlening aan onze inwoners verbeteren. Onze dienstverlening past zich aan deze en andere ontwikkelingen, waarvan digitalisering een heel belangrijke is, steeds aan.

Voortgang

Prestaties

Prestatie	Status
Trainingen democratis vakmanschap (ambtenaren en bestuur)	
Doorontwikkeling 'Middelburg ontmoet'	volgens plan
Middelburg Ontmoet "Live"	volgens plan
Integrale wijkaanpak Nieuw- en Sint Joosland	volgens plan
Loket maatschappelijke initiatieven (incl. handreiking)	gedeeltelijk volgens plan
Handreiking participatie voorruimtelijke ontwikkeling	
De informatie op de website is vindbaar, duidelijk en geeft antwoord op vragen	
De dienstverlening aan de balie en de telefoon worden als goed ervaren	gedeeltelijk volgens plan

Toelichting op afwijkingen en relevante ontwikkelingen

Loket maatschappelijke initiatieven

Het loket maatschappelijke initiatieven is hernoemd naar Handreiking maatschappelijke initiatieven. Om de Handreiking verder te brengen is afstemming tussen verschillende afdelingen en clusters nodig, welke meer tijd vraagt dan in eerste instantie was voorzien.

De dienstverlening aan de balie en de telefoon worden als goed ervaren

Er wordt druk gewerkt aan het doorontwikkelen van de dienstverlening aan de balie en telefoon. Er wordt nu niet meer gewerkt met klanttevredenheidsmeldingen, maar we focussen ons op of de klant goed geholpen wordt. Bekeken wordt welke kwaliteitsindicatoren een goed beeld geven over de kwaliteit van de dienstverlening aan de balie en telefoon. Gedacht kan

worden aan hoe vaak iemand telefonisch doorverbonden wordt, binnen welke termijn een klant wordt teruggebeld of dat er goed doorgevraagd is om de hulpvraag duidelijk te krijgen.

Zeeland 2050

In de nieuwjaarsspeech van de Commissaris van de Koning is de aftrap voor Zeeland 2050 gedaan. Zeeland 2050 is een beweging van alle Zeeuwse overheden en maatschappelijke partners om te werken aan de toekomst van Zeeland. Dit zodat Zeeland in 2050 een brede welvaart kent met een goede leefbaarheid door vitale dorpen, kernen en de groene netwerkstad. In de raad van mei 2025 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen om als gemeente Middelburg een stap naar voren te zetten en mee te denken en investeren in de leefbaarheid van de toekomst in Middelburg en Zeeland. De komende periode zetten we hier dan ook actief op in.

Voortgang financiën

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
0.01.0 Bestuur				
Raad en commissies	-35	0	-35	J
De gemeente Middelburg neemt diensten af van NotuBiz, zoals software en livestreaming van de Raadsvergaderingen. De afname van het aantal diensten is vergroot en de kosten zijn meer gestegen dan de index die de gemeente Middelburg heeft toegepast. Om die redenen dient het budget structureel te worden bijgesteld.				
Vereniging Nederlandse Gemeenten	-35	0	-35	J

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
Onderdeel van de Vereniging Nederlandse Gemeenten is de GGU (Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering). De GGU heeft het doel om als 1 lokale overheid de dienstverlening te verbeteren door een doelgerichte en efficiënte organisatie op te zetten. In de Algemene Ledenvergadering van juni 2023 is besloten dat vanaf 2024 nieuwe structurele diensten worden ondergebracht bij de GGU. De structurele extra lasten zijn verwerkt in de Kadernota 2026-2029.				
0.04.0 Overhead				
Opleiding personeel	-40	0	-40	J
Het opleidingsbeleid biedt medewerkers de kans om zich te ontwikkelen. Dit leidt tot hogere kosten door meer opleidingsvragen en stijgende opleidingskosten. Daarnaast wordt steeds meer gebruik gemaakt van opleidingen die aangeboden worden via de Middelburg Academie en de VZG (vereniging Zeeuwse Gemeenten). Tot slot vraagt digitalisering aandacht om het werk beter te doen, zoals het werken met nieuwe technologieën. Medewerkers moeten de juiste vaardigheden hebben om deze technologieën goed en veilig te gebruiken. Continue training is essentieel om de efficiëntie van deze middelen volledig te benutten. Afgelopen tijd is gebleken dat het opleidingsbudget ontoereikend was, daarom is een structurele verhoging gewenst. De structurele lasten zijn verwerkt in de Kadernota 2026-2029.				
Catering	-60	0	-60	J
Het huidige budget voor catering blijkt ontoereikend voor de gewenste dienstverlening. In 2021, de Coronaperiode, eindigde het cateringcontract en is een overbruggingscontract aangegaan met de bestaande cateraar met een openboek constructie. De afgelopen jaren blijkt het budget ontoereikend. Met het oog op de voorgenomen aanbesteding en dus een nieuw contract in 2026 zijn de structureel hogere lasten opgenomen in de Kadernota 2026-2029.				
0.05.0 Treasury				
Dividend	0	43	43	N
De gemeente Middelburg heeft 49.296 aandelen van de BNG Bank. De Algemene Vergadering van de BNG Bank heeft op 24-04-2025, over het boekjaar 2024, een dividend van € 2,51 per aandeel ter beschikking gesteld. In de begroting 2025 was rekening gehouden met een lagere dividenduitkering.				
Gemeentegarantie	0	35	35	N
Op de balans van de gemeente Middelburg is, op de post nog te betalen bedragen, een bedrag gereserveerd voor gemeentegarantie welke niet meer teruggevorderd wordt. Het bedrag kan daarom vrijvallen ten gunste van het resultaat.				
0.06.3 Parkeerbelasting				

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
Naheffing parkeerbelasting	0	-585	-585	N
De betalingsbereidheid is mogelijk iets gedaald doordat minder intensieve controle heeft plaatsgevonden als gevolg van minder inzet BOA's. Om dit te verbeteren zou vanaf het 3e kwartaal 2024 een scanauto gaan rijden, echter heeft deze vertraging opgelopen en zal hij begin augustus 2025 ingezet worden.				
0.06.4 Belastingen overig				
Baten precariobelasting	0	80	80	J
In 2024 zijn de precariobelasting en reclame-uitingen op straat opnieuw in kaart gebracht. Dit heeft geleid tot een structureel hogere opbrengst en is verwerkt in de Kadernota 2026-2029.				
0.07.0 Algemene uitkering gemeentefonds				
Algemene uitkering				
<i>Septemercirculaire 2024:</i>	0	193	193	J
Mutatie betreft het financiële effect van de septemercirculaire 2024, waar de gemeenteraad via een memo active informatie in oktober 2024 over is geïnformeerd. Voor 2025 betreft het voornamelijk een aanpassing van het LPO - en Volume accres, daarnaast zijn aanpassingen doorgevoerd in de maatstaven van de algemene uitkering.				
<i>Septemercirculaire 2024:</i>	0	270	270	J/N
De ontwikkeling van de Algemene Uitkering kent naast de algemene mutaties ook taakmutaties met corresponderende gevolgen voor uitgaven. Dus mutaties hebben een budget-neutraal verloop. Het betreft hier decentralisatie-uitkeringen:				
- Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI);				
- Wet Betaalbare huur - DU;				
- Openbare bibliotheken - DU;				
- Participatie - IU.				
<i>Decemercirculaire 2024:</i>	0	276	276	J
In de memo actieve informatie over decemercirculaire die de gemeenteraad in januari 2025 toegezonden heeft gekregen is vermeld: "De belangrijkste mutaties in de circulaire betreft de correctie accresberekening van de Algemene Uitkering. In de Miljoenennota 2025 zijn de ramingen voor bbp-volume en bbp-prijs aangepast op basis van CPB-cijfers. De CBS-revisie van het bbp afgelopen zomer is meegenomen in de huidige accresberekening voor 2025. Dit resulteert in een hogere Algemene Uitkering uit het gemeentefonds.". Deze structurele baten zijn verwerkt in de Kadernota 2026-2029.				
<i>Meicirculaire 2025 - Algemene mutaties:</i>	0	948	948	J
Het volume accres wordt gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde (t-9 t/m t-2) van de ontwikkeling van het bbp. In de meicirculaire is een nieuwe raming voor het accres 2025 en verder opgenomen. Deze raming is gebaseerd op de actuele raming van de ontwikkeling van het bbp door				

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
het Centraal Planbureau (CPB; CEP 2025). Voor de jaren 2025 tot en met 2030 is de raming van het volumeaccres is opwaarts bijgesteld.				
In de meicirculaire 2025 is het Loon- en Prijsontwikkeling Overheid, ook wel LPO accres genoemd , geactualiseerd voor de macro-economische cijfers van het Centraal Economisch Plan. Met name voor 2025 is de raming voor de prijs bbp omhoog bijgesteld.				
De berekening van de algemene uitkering bestaat uit de vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende gewicht per maatstaf (bedrag per eenheid). De som van deze producten, de zogenaamde uitkeringsbasis, wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor. Dit heeft gevolgen voor de ontwikkeling van de uitkeringsbasis .				
In de meicirculaire 2025 wordt de definitieve afrekening van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) en de WOZ-waarden mutaties over 2024 verwerkt.				
<i>Mutaties Meicirculaire 2025 - Tekorten Jeugdzorg voor rekening Rijk</i>	0	1.314	1314	J
De deskundigencommissie Van Ark adviseert om het tekort in het budget voor jeugdzorg in gelijke delen te verdelen over Rijk en gemeente. In het programma sociaal domein is een tekort van circa 1,2 miljoen opgenomen.				
<i>Mutaties Meicirculaire 2025 - Taakmutaties en IU</i>	0	927	927	J/N
Gemeente ontvangen aanvullende middelen voor de volgende taakmutaties of decentralisatie uitkering (DU) die bij de verschillende programma's worden toegelicht. Deze mutaties hebben bij gemeenten corresponderende gevolgen voor inkomsten of uitgaven en hebben een budgetneutraal effect.				
- Kinderopvang pleegouders;				
- IBO Problematische schulden;				
- Invoerings/uitvoeringskosten Omgevingswet (DU);				
- Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven (DU);				
- Alleenverdienersproblematiek (DU);				
- Impulsbudget sociale infrastructuur (DU);				
- Integratie-uitkering Participatie 2025.				
0.08.0 Overige baten en lasten				
Verkoop grond en activa	0	150	150	N
Er zijn stukken snippergrond en grond wat in erfpacht was afgegeven, verkocht. Daarnaast zijn ook reeds afgeschreven activa verkocht.				
Deze opbrengsten waren niet voorzien en daarom niet opgenomen in de begroting.				
Personeelslasten	1100	0	1100	N
Op basis van de vastgestelde cao gemeentebestuurders 2025-2027 worden in april (2%) en oktober (1,85%) 2025 loonsverhogingen doorgevoerd. Het gewogen gemiddelde (1,97%) is aanzienlijk lager dan de salarisverhoging die in de begroting 2025 is opgenomen. Het structurele effect is lager (€ 600.000) en is opgenomen in de Kadernota 2026-2029.				

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
0.10.0 Mutatie reserves				
Mutatie reserve transitoria	-199	216	17	N
<i>Mutaties Meicirculaire 2025 - Invoerings/uitvoeringskosten Omgevingswet (DU)</i>				
De financiële middelen vanuit het Coalitieakkoord (CA) van het kabinet-Rutte IV worden ingezet voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet (zie ook paragraaf 3.2.1 van de meicirculaire 2024). Met het uitkeren van € 80,7 miljoen in 2025 kunnen de ontvangende partijen in hun transitie ervoor zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Er volgt nog een stelsevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht. Voor Middelburg gaat het om een bedrag van € 199.000 (2025). Dit bedrag wordt voor nu gereserveerd in de reserve transitoria.				
Het voorstel is om de begroting als volgt aan te passen:				
* Ter dekking van het Europese project Green Team is een bedrag begroot van € 32.000. Bij nader inzien kan dit vervallen.				
* Ter dekking van salarislaster werver Europese projecten een bedrag van € 129.000 onttrekken.				
* Ter dekking van de muziekprogrammering van het Abdijplein een bedrag van € 55.000 onttrekken.				
Mutatie algemene reserve	0	2.050	2.050	N
Bij het vaststellen van de begroting 2025 heeft de raad (raadsvoorstel 24-124) besloten om het begrotingstekort over 2025 te dekken uit de algemene reserve. Deze budgetwijziging alsnog doorvoeren. Per saldo is deze afwijking budgetneutraal.				
0.11.0 Resultaat rekening baten en lasten				
Saldo begroting	-2.050	0	-2.050	N
Bij het vaststellen van de begroting 2025 heeft de raad (raadsvoorstel 24-124) besloten om het begrotingstekort over 2025 te dekken uit de algemene reserve. Deze budgetwijziging alsnog doorvoeren. Per saldo is deze afwijking budgetneutraal.				
Overig	10	0	10	
Totaal	-1.309	5.917	4.608	
Kredieten				
Mobiele telefoons	-26			
De prijzen van de nog aan te schaffen mobiele telefoons liggen hoger dan waar rekening mee is gehouden in de begroting. Om de aanschaf te				

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
kunnen bekostigen is het noodzakelijk om het bedrag van de toegekende investering te verhogen.				

Programma Veiligheid

Inleiding

Inwoners en bezoekers van Middelburg moeten zich veilig voelen en moeten veilig zijn. Het gaat om veiligheid in en rond het huis

en in de buurt. In het grotere verband veiligheid van stad en regio. We werken aan het tegengaan van ondermijnende criminaliteit, woninginbraken, overvallen en straatroven. Hierbij werken we veel samen met andere organisaties.

Voortgang

Prestatie	Status
Uitvoeringsprogramma van het Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026	
Opstellen van een uitvoeringsplan Integraal Veiligheidsbeleid 2025	volgens plan
De aanpak van ondermijning	
Werken met een Lokaal Informatieoverleg op Ondermijning	volgens plan
Bekendheid vergroten over de verschillende signalen van ondermijning en waar dit kan worden gemeld (interne meldpunt)	volgens plan
Het coördineren van ondermijningscasuïstiek of een bijdrage leveren aan casuïstiek	volgens plan
Organiseren en coördineren van minimaal 5 integrale (verkeers)controles	volgens plan

Prestatie	Status
Uitdagingen op het snijvlak van zorg en veiligheid	
Eén of meerdere pilots in Zeeland uitvoeren voor een adequate afhandeling van meldingen personen met zorgelijk gedrag	volgens plan
Implementatie van de doorbraakmethodiek in Middelburg	volgens plan
Uitvoeren van een fenomeenanalyse naar radicalisering en extremisme in Zeeland	volgens plan
Uitdagingen op het gebied van jeugd en veiligheid	
Uitvoeren en verstevigen van de Persoonsgerichte Aanpak voor risicojongeren	gedeeltelijk volgens plan
Ontwikkeling van en uitvoering geven aan een intensieve wijkaanpak	gedeeltelijk volgens plan
Ontwikkelen van een monitor met actuele situatie en ontwikkelingen	gedeeltelijk volgens plan
Digitale veiligheid en de aanpak van cybercriminaliteit	
Uitvoeren bewustwordingscampagnes gericht op kwetsbare groepen in de samenleving	volgens plan
Initiatief tot en deelname aan een bovenlokale samenwerking om bij te dragen aan het tegengaan van cybercriminaliteit in Zeeland en West-Brabant	volgens plan
Veiligheid in relatie tot de energietransitie	
Bijvond agenderen van dit thema binnen de gemeentelijke organisatie	volgens plan
Deelnemen aan de Zeeuwse werkgroep batterijen en hiermee het formuleren van beleid waarbij de veiligheid een belangrijk onderdeel is	volgens plan
De nieuwe risico's vanuit de energietransitie borgen in ruimtelijke plannen, vergunningen, toezicht en toekomstig beleid	gedeeltelijk volgens plan
Veiligheid op en rond evenementen	
Verbetering inhoud en proces rondom veiligheidsplannen bij evenementen	volgens plan
Investeren in een voorbereiding op de jaarwisseling gericht op een duurzaam veilig en rustig verloop daarvan	volgens plan

Toelichting op afwijkingen en relevante ontwikkelingen

Uitdagingen op het gebied van jeugd en veiligheid

Wij voeren uit zoals bedacht is, maar hadden graag verder in het proces willen zijn. Op onderdelen is vertraging ontstaan door commitment aan de Zeeuws brede preventieve aanpak van jeugdcriminaliteit die in de regio wordt ontwikkeld. Onlangs is het format voor een nog uit te voeren DPIA PGA opgeleverd, alsook een handelingskader voor lokale ondertekening van het regionale modelconvenant PGA. Wachtend op de voltooiing hiervan zijn de volgende zaken tijdelijk 'on hold' gezet:

- het organiseren van triage/casuïstiek overleg voor bespreking van risicojongeren (PGA) en;
- het actief werven van een jongerencoach. De opdrachtformulering hiervoor ligt klaar.

Daarnaast wordt/is in de tussentijd geïnvesteerd in:

- ontwikkeling van een registratiesysteem voor PGA;

- uitvoering van het plan van aanpak voor de inzet van jeugdboa's welke voorzien is van (PGA en PmG) indicatoren voor monitoring;
- schoolveiligheid: onder meer door actualisatie van het schoolveiligheidsconvenant en opstellen van een lokaal uitvoeringsprogramma;
- onderzoek naar jeugdcriminaliteit in Middelburg in samenwerking met Avans;
- uitvoering geven aan het programma YouChoose;
- relatiemangement/netwerkbeheer.

De nieuwe risico's vanuit de energietransitie borgen in ruimtelijke plannen, vergunningen, toezicht en toekomstig beleid

Het cluster veiligheid kan dit nog niet loslaten. Er moet voorlopig nog voorlichting en enthousiasmering plaatsvinden voordat dit goed geborgd is.

Voortgang financiën

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
1.01.0 Crisisbeheersing en brandweer openbare orde en veiligheid				
Veiligheidsregio	-49	0	-49	N
Dit nadeel is ontstaan door de 1e begrotingswijziging 2025 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio. Het structurele effect is opgenomen in de Kadernota 2026-2029.				
GGD crisisbeheersing	-25	0	-25	J
Met het opstellen van de begroting 2025 heeft de GGD met een kritische blik naar de toen (2023) geldende IV3 gekeken. Hier zijn diverse wijzigingen uit voortgekomen die programmaoverstijgend zijn, door middel van deze budgetneutrale wijziging is dit doorgevoerd in de gemeentelijke begroting.				
Overig	11	0	11	J
Totaal	-63	0	-63	

Programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Inleiding

Het programma verkeer, vervoer en waterstaat richt zich op het verantwoord en veilig maken van het verplaatsen van

mensen en goederen. De gemeente is verantwoordelijk voor het aanleggen en beheren van infrastructuur, het faciliteren van diverse vervoersvormen, het realiseren van parkeervoorzieningen en het reguleren van verkeer- en vervoersstromen binnen de grenzen van de bebouwde kom.

Voortgang

Prestatie	status
Het verduurzamen van mobiliteit	
Laadvisie opstellen en vaststellen	niet volgens plan
Laadinfrastructuur voor elektrische auto's verbeteren	volgens plan
Het behouden van het hoge aandeel fietsverkeer	

Prestatie	status
Onderzoek uitvoeren naar het verbeteren van de situatie rond de Schrobrug voor fietsers	gedeeltelijk volgens plan
De mogelijkheid tot fiets parkeren in het centrum verbeteren	volgens plan
Fietsers en voetgangers in de binnenstad op '1' plaatsen.	volgens plan
Bij de aanleg van nieuwe wijken denken vanuit de voetganger en fietser, pas daarna vanuit de automobilist (STOMP- principe)	volgens plan
Wij brengen de maximumsnelheid binnen woonwijken zoveel mogelijk naar 30 km/ uur. Belangrijke toegangswegen uitgezonderd.	volgens plan
Verhogen van de verkeersveiligheid binnen de bebouwde kom	
Samen met verkeerswerkgroepen, politie, fietsersbond en andere relevante partijen continu blijven werken aan het verhogen van de verkeersveiligheid.	volgens plan
Verbeteren van de bereikbaarheid binnen Middelburg	
Vorbereidingen treffen voor het nieuwe mobiliteitsnetwerk	volgens plan
Werken aan een gezamenlijke visie wegbeheerders voor een toekomstbestendige ontsluiting van het gebied Veerse Meer Zuid	
Bepalen hoe om te gaan met de gebiedsontsluiting van Arnhemuiden	
Onderzoeken hoe de buurtbus past binnen het nieuwe publiek vervoer	volgens plan
Voldoende parkeergelegenheid voor bewoners en bezoekers	
Analyse van de in 2023 uitgevoerde parkeertellingen. E.e.a. vertalen we naar nieuw beleid	volgens plan
Blijvend stimuleren gebruik parkeergarages	volgens plan
Onderzoeken realisatie hubs (parkeerterreinen) aan de randen voor gemotoriseerd verkeer	volgens plan
Bij parkeren op straat in de binnenstad geven wij voorrang aan de inwoners. Vertaling vindt plaats in nieuw te ontwikkelen beleid.	volgens plan
Een autoluwe binnenstad	
Beter benutten van de parkeerterreinen aan de randen van de stad	volgens plan
Een toegankelijke stad	
Samen met vertegenwoordigers van organisaties verder invulling geven aan de wijze waarop de openbare ruimte toegankelijk gemaakt en gehouden kan worden	volgens plan

Toelichting op afwijkingen en relevante ontwikkelingen

Laadvisie opstellen en vaststellen

Gezamenlijk met de provincie en een aantal gemeenten zijn we een onderzoek gestart of het voor Zeeland ook niet gunstiger zou zijn om naar een concessiemodel te gaan. Vanwege ontwikkelingen met betrekking tot de eventuele regionale samenwerking en de daarbij behorende concessies is het opstellen van de laadvisie uitgesteld.

Onderzoek uitvoeren naar het verbeteren van de situatie rond de Schrobrug voor fietsers

Vanwege een tekort aan verkeerskundige capaciteit is dit onderzoek opgeschoven. In de tweede helft van 2025 wordt dit opgestart onderzoek alsnog opgestart.

STRATEGISCH PROJECT: ontsluiting Veerse Meer Zuid

Fase 1: Maatregelen t.b.v. een verkeersveilige afwikkeling van het bouwverkeer voor het Waterpark Veers Meer

In april 2025 hebben de raden van de gemeenten Goes, Borsele en Middelburg en de Algemene Vergadering van het Waterschap Scheldestromen besloten dat de route Postweg-Nieuwe Kraaijertsedijk en Calandweg wordt aangewezen als route voor het bouwverkeer van en naar het Waterpark Veerse Meer en hiervoor de middelen beschikbaar stellen om de maatregelen voor een verkeersveilige afwikkeling van het verkeer te realiseren.

Fase 2: Maatregelen in de kern van Arnemuiden

De schetsontwerpen (SO) met maatregelen voor verbetering van de verkeersveiligheid en de leefbaarheid op de route Nieuwelandsweg-Schuttershof en Derringmoerweg zijn in het kader van de participatie in 2024 besproken met bewoners en belanghebbenden. Op basis van de ontvangen reacties zijn deze Schetsen uitgewerkt in een voorlopig ontwerp (VO). Na de zomervakantie van 2025 wordt het DO in de inspraakprocedure gebracht en kunnen belanghebbende hun zienswijzen inbrengen.

Fase 3: Varianten voor de robuuste ontsluiting van het Veere Meer Zuid Gebied

Op dit moment zijn er door de projectgroep een viertal varianten voor een robuuste ontsluiting van het Veerse Meer Zuid gebied ontwikkeld. In opdracht van de Provincie Zeeland zullen deze varianten door een extern adviesbureau op basis van een Multi Criteria Analyse worden beoordeeld. De verwachting is dat de resultaten hiervan eind 2025 bekend zijn en in het eerst kwartaal van 2026 ter besluitvorming aan de raden worden voorgelegd.

Voortgang financiën

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
2.01.0 verkeer en vervoer				
Bruggen, duikers en stuwtjes	-213	0	-213	J
In de raad van december 2024 zijn de beleidskaders beheer en onderhoud Civieltechnische kunstwerken 2025-2034 vastgesteld. Besloten is om preventief beheer toe de passen voor beheer en onderhoud. Hiervoor is het huidige budget niet voldoende, daarom wordt dit verhoogd.				

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
Lichtmastreclame	0	-25	-25	J
De inkomsten van de lichtmastreclame zijn lager, doordat er een nieuw contract is afgesloten.				
Totaal	-213	-25	-238	
Kredieten				
Dauwendaele parkeerterrein en passage	-207			
De raad is via een memo actieve informatie (d.d. 13-5-2025) geïnformeerd dat bij aanbesteding is gebleken dat het verleende krediet onvoldoende is om de kosten van het opknappen van het parkeerterrein en de passage van winkelcentrum Dauwendaele te dekken. Het plan kan ook niet versoberd worden. Daarom is het noodzakelijk om dit krediet te verhogen.				
Zwerfafvalzuiger	-25			
Dit betreft de vervanging van de huidige afvalzuiger, deze is destijds t.l.v. subsidie voor zwerfafval aangeschaft om de binnenstad schoon te houden. De computer van deze afvalzuiger is kapot en de reparatie gaat veel geld kosten. Daarom is het efficiënter om een nieuwe afvalzuiger aan te schaffen.				
Bedrijfswagen civiel	-56			
Deze bedrijfswagen is per abuis niet bij de vervangingsinvesteringen 2025 opgenomen. Omdat hoge reparatiekosten worden verwacht om de huidige bedrijfswagen operationeel te houden, is het voorstel om deze in 2025 te vervangen.				

Programma Economie

Inleiding

Het programma economie heeft als doel de economische groei te stimuleren. De gemeente heeft hierop vooral invloed door

het zorgen voor een goed vestigingsklimaat voor bedrijven en instellingen en door het bieden van plekken waar bedrijven zich kunnen vestigen en ontwikkelen. Daarnaast kan de gemeente bijdragen aan het aantrekken van toeristen.

Voortgang

Prestatie	Status
vaststellen economisch profiel Middelburg	niet volgens plan
uitvoeren toeristisch beleidsplan	volgens plan
realisatie Smart Grid Arnstein	volgens plan

Vaststellen economisch profiel Middelburg

De Walcherse gemeenten en Provincie Zeeland hebben, op voorstel van gemeente Middelburg, opdracht verleend voor het opstellen van een ruimtelijk economische visie voor Walcheren.

Dit is een andere aanpak dan gebruikelijk voor het opstellen van een regionaal bedrijventerreinenprogramma. In het verleden werd er op basis van een zogenaamde beleidsarme vraagprognose (gemeenten verkopen grond aan elke ondernemer die er om

vraagt) een programma gemaakt voor de ontwikkeling van nieuwe terreinen en voor herstructurering van bestaande terreinen. De Walcherse gemeenten willen beleid maken dat is gericht op het selectief aanbieden van ruimte voor bepaalde functies die maatschappelijke meerwaarde hebben. Te denken valt aan bedrijven en organisaties die bijdragen aan de woningbouwopgave of de energie- en circulaire transitie. Stec Groep heeft een aantal scenario's beschreven en in kaart gebracht wat de maatschappelijke functie van bedrijventerreinen is en hoe dit zich in de toekomst kan ontwikkelen. Het college wil daar in het najaar van 2025 met de raad over discussiëren, om vervolgens met de overige Walcherse gemeenten in overleg te gaan om een gezamenlijke koers te bepalen: voor welke soorten bedrijvigheid bieden we nog ruimte, hoeveel en waar?

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

In 2025 is de laatste loods op het Siloplein verkocht. Er wordt volop gebouwd en verbouwd en sommige loodsen zijn al in gebruik genomen. De gemeenteraad heeft besloten om de verantwoordelijkheid voor het opknappen van de loodsen bij de kopers van deze loodsen en te leggen en dat lijkt goed uit te pakken. De gemeente heeft 2 inschrijvingsprocedures georganiseerd waarbij loodsen te koop zijn aangeboden onder

de voorwaarde dat deze circulair worden gerenoveerd. De loodsen zijn allemaal verkocht aan lokale/regionale ondernemers en zij hebben goede bouwplannen ingediend. Er is slechts 1 loods gesloopt en er zijn veel biobased en gebruikte bouwmaterialen toegepast bij de renovatie van de oude loodsen. Een mooi voorbeeld is het bedrijfspand van Smit Interieurbouw waarin veel hout uit de gesloopte loods is hergebruikt. Ook verhardingsmaterialen zijn binnen het project hergebruikt. Medewerkers van het Ministerie van Klimaat en Groene Groei hebben een werkbezoek aan het project gebracht.

Realisatie Smart Grid

De gemeenteraad is met een raadsvoorstel op de hoogte gebracht van de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek. Voor ondernemers op Arnestein zijn een zogenaamde Groepstransportovereenkomst en een Energiehandelsplatform interessant. Een GTO maakt het mogelijk om bedrijfsprocessen te elektrificeren en om een laadplein voor elektrische vrachtwagens te realiseren. De gemeente heeft opdracht verleend om het bovenstaande te implementeren. Dit wordt begeleid door Impuls Zeeland en door Zebra Advies. Inmiddels zijn ook ondernemers op Ramsburg bij het project aangehaakt.

Voortgang financiën

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
3.02.0 Fysieke bedrijfsinfrastructuur				
Raming grondbedrijf bedrijven	-1.162	1.162	0	N
De begroting 2025 is gebaseerd op de doorrekening grondbedrijf februari 2024. Nu de doorrekening per februari 2025 is geactualiseerd dient ook de begroting 2025 hierop te worden aangepast. De aanpassingen zijn per saldo budgetneutraal.				
Totaal	-1.162	1.162	0	

Programma Onderwijs

een gevarieerd aanbod van onderwijs op verschillende niveaus. Speerpunten zijn het stimuleren van gelijke kansen en het bestrijden van schoolverzuim.

Inleiding

Onderwijs draagt er mede aan bij dat jongeren kennis vergaren, weerbaar zijn en zelfstandig worden. Wij streven daarom naar

Voortgang

Prestatie	Status
Scholen werken samen met kinderopvang organisaties om (kans) op achterstanden te verkleinen	volgens plan
Scholen zetten middelen in om kansengelijkheid te vergroten	volgens plan
Er is voldoende en verspreid aanbod voor voorschoolse educatie	volgens plan
Het non-bereik van doelgroeppeuters wordt teruggedrongen	volgens plan
Problemen bij kinderen en jeugd worden vroeg gesignaleerd	volgens plan
Er is extra inzet van begeleiding en interventies in het onderwijs voor vroeg signalering en preventieve inzet	volgens plan
Er is inzet van intermediairs voor aansluiting onderwijs en zorg	volgens plan

Prestatie	Status
Er wordt samengewerkt met de partners om het aantal thuiszittende leerlingen terug te dringen	volgens plan
De voorbereiding voor nieuwe plannen VSV wordt verder doorgezet	volgens plan
Er wordt uitvoering gegeven aan een sluitende aanpak voor kwetsbare jongeren	volgens plan
Het aantal leerplichtvrijstellingen wordt laag gehouden	volgens plan
Verzuimende leerlingen volgen na interventie van het RBL vaker lessen	volgens plan
Er is een educatief programma voor scholen over biodiversiteit	volgens plan
De leskisten voor scholen over biodiversiteit zijn geüpdate en worden ingezet	volgens plan
Bij de KC de Aventurijn staan een aantal tijdelijke units voor de onderwijshuisvesting. Er loopt een onderzoek naar mogelijkheden voor het vervangen van tijdelijke onderwijshuisvesting door permanent onderwijshuisvesting bij Aventurijn.	volgens plan
Bij de Franciscusschool staat een tijdelijke onderwijshuisvesting. Er loopt een onderzoek naar mogelijkheden voor het vervangen van tijdelijke huisvesting door permanent huisvesting.	volgens plan
Conform het IHP gaan we een brede scholencomplex bouwen ter vervanging van de onderwijshuisvesting van de Wilgenhof en het Element. De plannen hiervoor zijn in een vergevorderd stadium uitgewerkt samen met de schoolbesturen.	volgens plan
Realiseren van een nieuw huisvestingsplan voor de scholen (SHP)	volgens plan
Opstellen visie op vervolgonderwijs	volgens plan
Faciliteren vervolgonderwijs	volgens plan

Toelichting op afwijkingen en relevante ontwikkelingen

Vervolg onderwijs

In het voorjaar van 2025 zijn zowel de UCR als de HZ volop in het nieuws geweest vanwege een afname van het aantal nieuwe studenten. Dit houdt voor beide onderwijsinstellingen verband met de gevolgen van de landelijke discussie rondom het terugdringen van het aantal buitenlandse studenten. Duidelijk werd dat de in de Tweede Kamer voorliggende wet in dit kader verstrekkende gevolgen zou hebben voor het voortbestaan van de UCR en de HZ. Vanuit de regio is dan ook een intensieve lobby gevoerd om deze wet aan te passen. Eind mei dit jaar heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen om bestaande opleidingen in het vervolgonderwijs buiten deze nieuwe wet te houden waarmee de dreiging voor de UCR en de HZ is geweken. Gevolg van dit alles is wel geweest dat zowel de UCR als de HZ een reorganisatie c.q. een bezuiniging moeten doorvoeren om de financiële gevolgen van de afname van het aantal buitenlandse studenten, zowel vorig jaar en ook voor dit jaar, op te kunnen vangen. Een van de bezuinigingsmaatregelen van de UCR betreft het terugdringen van de huisvestingskosten onder meer door het niet verlengen van het huurcontract met de Sterrenwacht en zelf het gebouw aan de Helm weer te betrekken. Dit zou betekenen dat de Sterrenwacht naar

een alternatieve lokatie moet omzien. Het blijkt erg lastig te zijn om zo een nieuwe lokatie te vinden. De UCR en de Sterrenwacht zijn in overleg om te kijken of een voor beide organisaties passende oplossing kan worden gevonden voor dit huisvestingsvraagstuk. In de gemeenteraad is dit voorjaar de nodige aandacht geweest voor de reorganisatie bij de UCR waarbij uitgesproken is dat de gemeenteraad groot belang hecht aan het voortbestaan van de UCR.

Ook op bestuurlijk niveau zijn er dit voorjaar de nodige ontwikkelingen bij de UCR en de HZ te melden. De UCR heeft een nieuwe dean aangesteld en de HZ heeft met het vertrek van het College van Bestuur een aantal interim bestuurders aangesteld in afwachting van de komst van nieuwe bestuurders.

In opdracht van de gemeenteraad wordt gewerkt aan het opstellen van een visie op het vervolg onderwijs in samenspraak met de gemeente Vlissingen en met gebruikmakend van de participatie van inwoners, studenten, bedrijfsleven en organisaties. De verwachting is dat deze visie kort na het zomerreces aan de gemeenteraad aangeboden kan worden.

Voortgang financiën

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
4.02.0 Onderwijshuisvesting				
Stichting en inrichting gebouwen speciaal onderwijs	30	0	30	J
School OdyZee (onderdeel van het Ozeo: een organisatie voor specialistisch onderwijs in Zeeland) krijgt jaarlijks een vergoeding voor de huur van de ruimte bij CSW Toorop. Per 1 augustus 2024 is OdyZee vertrokken naar Vlissingen. Daarom wordt vanaf 2025 geen huurvergoeding meer betaald.				
Totaal	30	0	30	

Programma Sport, Cultuur en Recreatie

Inleiding

Middelburg is een vitale en groene stad waarin het prettig wonen, werken, participeren en recreëren is. Een aantrekkelijke en bruisende stad die een aantrekkingskracht heeft die tot ver buiten de regio reikt, waarin kunst en cultuur erg waardevol zijn en waar ruimte is voor festivals en evenementen voor jong en oud.

Tevens zorgen we voor een recreatieve, sportieve, gezonde en educatieve tijdbesteding die voor iedere Middelburger bereikbaar en toegankelijk moet zijn.

Dat Middelburg een bruisende stad is blijkt al direct in de aanloop naar de zomer met de start van de eerste evenementen die hebben plaatsgevonden zoals Middelburg VOLkoren, de Havenfeesten, de Beachgames en hardloopevenementen als de ZLM Don Stadsloop in combinatie met de Spektakelrun voor de jeugd in het centrum van stad. Het is al weer snel gezellig vertoeven in het zonnige Middelburg waar ook de toeristen de weg naar de stad weer vroeg hebben gevonden.

Voortgang

Prestatie	Status
Jeugdfonds sport en cultuur	
Mogelijkheden bieden dat kinderen en jongeren uit gezinnen met weinig geld meedoen	volgens plan

Prestatie	Status
Volwassenfonds	
Mogelijkheden bieden dat volwassenen uit gezinnen met weinig geld meedoen	volgens plan

Toelichting op afwijkingen en relevante ontwikkelingen

Versterken van de lokale culturele sector

Vernieuwing

Dit jaar ondersteunen we via projectsubsidies de lokale sector bij het inzetten op vernieuwing en innovatie, bijdragend aan de ambities van de cultuurvisie. Met de decentralisatieuitkering Beeldende Kunst en Vormgeving ondersteunen we SBKM Vleeshal, CBK Zeeland (Façade) en tentoonstellingsruimte Caesuur. Met CBK Zeeland maken we aanvullende afspraken over de volgende editie van Façade. De taken uit de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken worden uitgevoerd door de ZB, inclusief maatschappelijke activiteiten zoals de uitvoering van Informatiepunten Digitale Overheid. Met de Spot worden momenteel de plannen voor de doorontwikkeling en de ontvlechting uitgewerkt.

Haalbaarheidsonderzoek

We gaan onderzoeken of, en zo ja op welke wijze, het initiatief voor een museum over de Middelburgse geschiedenis levensvatbaar is. De opdracht hiervoor is inmiddels verstrekt aan Bureau Berenschot. Zij voeren het onderzoek in 3 fases uit en hebben nu een eerste inventarisatie gedaan. De raad zal binnenkort uitgenodigd worden voor een beeldvormende bijeenkomst.

Kunst in de openbare ruimte

In het eerste en tweede kwartaal van dit jaar is de uitvoering van het aanbestedingsproces voor herstel en achterstallig onderhoud en structureel onderhoud van kunst in de openbare ruimte uitgevoerd. De opdracht is aanbesteed aan de Kunstwacht. De komende periode worden verdere afspraken gemaakt over de uitvoering van de opdracht.

Samenwerking

In de samenwerking met de provincie en andere Zeeuwse gemeenten zou bij toerbeurt een UIT-markt worden georganiseerd als opening van het culturele seizoen, bijvoorbeeld via het landelijke initiatief 'de Opening'. Zowel dit initiatief als de Zeeuwse afstemming hebben vertraging opgelopen. Een Middelburgse editie van deze UIT-markt wordt daarom op een later moment georganiseerd.

Cultureel erfgoed

Zodra het proces voor de nieuwe Nota Ruimtelijke Kwaliteit is afgerond, waarbij we streven naar vaststelling in september 2025, kan de focus worden gelegd op het nieuwe erfgoedbeleid. Hiervoor zullen eerst de doelen en de participatiekaders ter vaststelling aan de raad moeten worden voorgelegd. Rekening houdend met de raads kalender en de doorlooptijd van een participatieproces is het niet reëel te veronderstellen dat het nieuwe Erfgoedbeleid nog in 2025 zal kunnen worden vastgesteld. Het eerste concept van de Kerkenvisie is wel bijna gereed om met betrokken partijen te kunnen bespreken. Ten aanzien van de wettelijke taken van het gebouwde erfgoed wordt samen met de andere Zeeuwse gemeenten, Erfgoed Zeeland en de provincie gewerkt aan een samenwerkingsverband.

Archeologie

In de eerste helft van 2025 heeft de WAD al de vruchten geplukt van de versterking met een tweede veldarcheoloog. Er is veel achterstand van lopende onderzoeksprojecten weggewerkt en er zijn verschillende onderzoeksprojecten opgepikt en in voorbereiding. Voor Middelburg bereidt de WAD verkennende onderzoeken voor in het kader van de projecten Sint-Laurens West en Cleene Hooge.

Daarnaast hebben de archeologen van de WAD aan verschillende publieksprojecten gewerkt. Zo hebben ze presentaties van archeologische onderzoeksresultaten gegeven op de Belgische en Nederlandse Archeologiedagen en hebben ze ook lessen over archeologie gegeven op een Middelburgse basisschool.

Bevorderen van de deelname aan en de kwaliteit van het sportieve en culturele aanbod in Middelburg

Brede SPUK/ GALA

Het ministerie van VWS heeft samen met de VNG en VSG een manier gevonden om alle beschikbare middelen rondom preventie, sporten en bewegen te bundelen en tot en met 2026 onder te brengen in 1 specifieke uitkering (SPUK). Deze regeling richt zich op thema's en programma's zoals de Brede Regeling Combinatiefuncties, het Lokaal Sportakkoord, terugdringen gezondheidsachterstanden, kansrijke start, aanpak overgewicht, aanpak valpreventie, preventie,

mentale gezondheid, leefomgeving, alcoholpreventie, versterken sociale basis, mantelzorg, een tegen eenzaamheid en welzijn op recept.

Lokaal Sportakkoord Middelburg

Ter uitvoering van het Lokaal Sportakkoord en het Lokaal Preventie akkoord is er voor 2025 opnieuw een uitvoeringsbudget beschikbaar gesteld. Dit budget is bedoeld om lokale sportieve en gezondheidsbevorderende projecten te ondersteunen. De eerste helft van dit jaar hebben zich via ons participatieplatform "middelburgontmoet" 27 projecten aangemeld. Deze zullen nog voor de zomer door een lokale kerngroep worden beoordeeld aan vooraf vastgestelde criteria. Voor 1 juli 2025 krijgen alle indieners uitsluitsel zodat de projecten deze zomer al van start kunnen gaan.

Brede Impuls Combinatiefuncties

Met de Brede Regeling Combinatiefuncties wordt deelname aan sport en cultuur verbonden met ten minste één andere sector, zoals de zorg of het onderwijs. Ook dit jaar zet een team van combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches zich weer in om de verbinding tussen deze sectoren te realiseren. Samen met de gezamenlijke ministeries en VNG/VSG zetten ze zich in om vraaggericht de toeleiding en begeleiding naar sport-, beweeg- en cultuuraanbod te versterken, zodat meer Middelburgers actief betrokken raken bij en deelnemen aan sport, bewegen en cultuur en daarmee gezonder, actiever en fitter worden. Dit jaar zijn de combinatiefunctionarissen opnieuw ondergebracht bij Vizita, Cultuurpunt, Feel Fit Center en de gemeente Middelburg.

Jeugdfonds Sport en Cultuur

Met het fonds maken wij het als gemeente mogelijk dat kinderen en jongeren uit Middelburgse gezinnen met weinig geld, toch lid kunnen worden van een sportclub of aan zwemmen, dans, muziek, beeldende kunst, theater of iets anders creatiefs kunnen doen. Voor die kinderen betalen we de contributie / het lesgeld en in bepaalde gevallen de benodigde attributen en vanaf dit jaar voor het leswemmen ook de eigen bijdrage waardoor het leswemmen A+B voor deze doelgroep volledig gratis is. De eerste toekenningen via het fonds voor de nieuwe seizoenen hebben inmiddels plaatsgevonden en lopen voorspoedig.

Volwassenfonds Sport en Cultuur

Sinds vorig jaar nemen we als gemeente ook deel aan het volwassenfonds Sport & Cultuur. In aanvulling op het jeugdfonds Sport & Cultuur, wat uitsluitend bedoeld is voor kinderen tot

en met 18 jaar, is het Volwassenfonds Sport & Cultuur voor Middelburgse inwoners vanaf 19 jaar. Het Volwassenfonds Sport & Cultuur zorgt ervoor dat ook volwassenen met weinig geld (tot en met 130% van het sociaal minimum inkomen) lid kunnen worden van een sportvereniging of culturele instelling. Ook hier hebben inmiddels de eerste toekenningen voor het nieuwe seizoen plaatsgevonden en loopt alles voorspoedig.

Sportaccommodaties

De planning voor het groot onderhoud aan de buitensportaccommodaties is opgesteld en gedeeld met de betreffende verenigingen. Door de aanhoudende droge periode van april tot en met juni is het nog onzeker of alle geplande veldbewerkingen volgens schema kunnen worden uitgevoerd.

De aanbesteding voor de aanschaf van robotmaaiers is succesvol afgerond. Er is een leverancier geselecteerd. De implementatie van de robotmaaiers op de sportparken van VV Nieuwland, VV Arnemuiden en sportpark De Veersepoort wordt uiterlijk na de zomervakantie van 2025 afgerond. Voor FC Dauwendaele en Jong Ambon staat de installatie gepland in april 2026. Daarnaast is er gestart met de aanleg van een beregeningsinstallatie bij VV Nieuwland. De oplevering hiervan staat gepland voor juli 2025.

Het terrein waar voorheen tennisvereniging Dauwendaele actief was, is inmiddels door de voormalige tennisvereniging opgeleverd en de units zijn van het terrein verwijderd. We zullen hier deze zomer aan de slag gaan om het terrein veilig toegankelijk te maken zodat deze zo snel mogelijk openbaar kan worden en in gebruik kan worden genomen door de wijkbewoners.

In maart dit jaar zijn tenslotte ook de 4 gravelbanen bij MLTC/De Veste opgeleverd. De renovatie heeft Wijnbergen voor haar rekening genomen en met het gewenste resultaat, want de banen liggen er weer prachtig bij. De renovatie van de kunstgrasbanen zal eind juli, begin augustus plaatsvinden. Beide renovaties zijn mede mogelijk gemaakt door financiële ondersteuning van de gemeente.

Faciliteren van een onderscheidend evenementenaanbod, het hele jaar rond

Actualisatie evenementenbeleid Middelburg

In de raadsvergadering van 13 maart 2025 is het nieuwe evenementenbeleid van de gemeente Middelburg 2025-2028 vastgesteld. Dit is gebeurd conform de kaders die een jaar eerder

waren vastgesteld, met als doel een onderscheidend, veilig en duurzaam evenementenaanbod voor álle personen aan te bieden, het hele jaar rond. Ook is er een Plan van Aanpak Evenementen Middelburg 2025-2028 vastgesteld, met als doel de uitvoering van het evenementenbeleid en het opstellen van locatieprofielen en subsidieregels te waarborgen.

Coördinatie van evenementen

Met het vaststellen van de kaders voor het evenementenbeleid op 23 mei 2024 is ook geld vrijgemaakt om een parttime evenementencoördinator aan te nemen. Zo zorgen we voor één aanspreekpunt voor evenementen en stemmen we interne processen omtrent vergunningverlening, subsidiëring en veiligheid op elkaar af. In het in maart vastgestelde plan van aanpak is de uitwerking van de definitieve rol van de evenementencoördinator opgenomen. Inmiddels is deze rol uitgewerkt en per 1 september 2025 is de nieuwe evenementencoördinator aan de slag gegaan, waarmee de gemeente Middelburg nu een vast aanspreekpunt op het gebied van evenementen heeft.

Investeren in vergroening en een ecologisch verantwoord groenbeheer in Middelburg

In het afgelopen plantseizoen zijn nieuwe kwetterbosjes aangelegd en zijn bestaande plantsoenen omgevormd tot kwetterbosjes. Daarnaast is op circa vijftig locaties een bloemenmengsel ingezaaid dat specifiek is afgestemd op de lokale bodemgesteldheid in de gemeente Middelburg met als doel het creëren van kruidenrijke bermen en graslanden.

Op enkele locaties met extensief beheerd grasland wordt een proef uitgevoerd met gefaseerd maaien. Door niet alles tegelijk te maaien, blijven bloeiende kruiden langer aanwezig wat zorgt voor voedsel en leefruimte voor insecten. Ook is het Interreg-programma Polliconnect van start gegaan. Binnen dit project worden bestuivende insecten gemonitord, met als doel hun aantallen te vergroten. Op basis van de monitoring volgt een gericht advies voor het beheer en de inrichting van de betrokken gebieden.

Voortgang financiën

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
5.02.0 Sportaccomodaties				
Stadsgewestelijk zwembad	0	291	291	N
Vanuit de jaarrekening 2023 van de Stadsgewestelijk Zwembad Vastgoed BV is een hoger bedrag ontvangen als overschot dan in eerste instantie ingeschat. Dit zorgt voor een incidenteel voordeel.				
5.03.0 Cultureelpresentatie				
Corona cultuurmiddelen	-55	0	-55	N
Veel van de culturele instellingen die door gemeenten worden ondersteund, zijn door de coronacrisis in de problemen gekomen, omdat activiteiten niet konden doorgaan en/of eigen inkomsten afnamen. Met deze extra middelen worden gemeenten in staat gesteld om deze belangrijke instellingen te ondersteunen en zo de lokale culturele infrastructuur in stand te houden. In 2025 wordt vanuit deze middelen een subsidie verstrekt voor de muziekprogrammering van het Abdijplein. De middelen zijn in de afgelopen jaren in de reserve toegevoegd, dus per saldo is deze melding budgetneutraal.				
Evenementen	-53	53	0	N

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
De subsidie van de Provincie in het kader van het convenant samenwerking Zeeuwse culturele infrastructuur 2022-2024 is met 1 jaar verlengd. De subsidie wordt één op één doorbetaald aan de cultuurorganisaties.				
5.05.0 Cultureel erfgoed				
Stadhuis				
In de afgelopen jaren zijn meer activiteiten georganiseerd in het gebouw. Hierdoor stijgen de kosten voor beveiliging en schoonmaak. De structurele lasten zijn verwerkt in de Kadernota 2026-2029.	-25	0	-25	J
5.06.0 Media				
Informatiepunten digitale overheid	-47	47	0	N
Vanuit een specifieke uitkering wordt geld ontvangen voor het uitvoeren van de informatiepunten digitale overheid. Dit wordt uitgevoerd door de Zeeuwse Bibliotheek (budgetneutraal effect).				
Zeeuwse Bibliotheek	-148	0	-148	N
<i>Taakmutatie Septembecirculaire 2024 - Openbare bibliotheken</i>				
In de periode 2023-2024 konden gemeenten een specifieke uitkering ontvangen voor het versterken van het lokale bibliotheekstelsel. Daarna zal een wettelijke zorgplicht voor gemeenten worden ingevoerd ten aanzien van de openbare bibliotheek. Voor het uitvoeren van deze taak zullen gemeenten een structurele bijdrage via het gemeentefonds ontvangen. In de periode tussen de specifieke uitkering en de invoering van de wettelijke zorgplicht ontvangen de gemeenten een decentralisatie-uitkering, om zich op de periode van de zorgplicht te kunnen voorbereiden.				
5.07.0 Openbaar groen				
Vergroenacties fiets- en parkeerbeleid	-30	0	-30	J
Vanuit het actieplan Klimaat, Energie en Circulariteit is de komende 5 jaar budget beschikbaar gesteld uit het klimaat- en energiebeleid voor vergroenacties uit het fiets- en parkeerbeleid. Per saldo is deze afwijking budgetneutraal.				
Totaal	-358	391	33	
Kredieten				
Sportcomplex de Sprong	-60			
Op sportpark De Sprong is kunstgrasveld 2 toe aan renovatie. Bij de begroting 2024 is een vervangings-krediet van € 90.000 verleend. De raming voor de renovatie komt op € 150.000, dit betekent dat er een tekort is van € 60.000. De renovatie is onvermijdelijk, het is noodzakelijk om dit krediet te verhogen.				
Trekker + herderarm	-179			

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
Door een grotere trekker aan te schaffen, kan deze efficiënter worden ingezet. De nieuwe herderarm zal op deze trekker worden aangebouwd. Bij het reeds verstrekte krediet is geen rekening gehouden met de prijsstijgingen. Ook zijn destijds de aanbouwkosten aan de trekker destijds niet meegenomen. Ook de aanschaf van een draaikop en maaibak zijn noodzakelijk om er mee te kunnen werken.				
Trekker sportvelden	-10			
Voor het onderhoud van de sportvelden is een nieuwe compacttrekker aangeschaft. De kosten zijn hoger dan het verstrekte krediet.				

Programma Sociaal Domein

Inleiding

Het programma sociaal domein is onderverdeeld in 5 doelstellingen, die voor een langere periode richting geven aan

onze inzet in het sociaal domein. Dat zijn: A. Preventie en normaliseren; B. Kwaliteit van dienstverlening; C. Passende zorg; D. Bijdragen aan bestaanszekerheid; E. Meedoen naar vermogen. Per doelstelling geven we met prestaties aan wat we in het betreffende jaar doen om bij te dragen aan het realiseren van deze doelstellingen.

Voortgang

Prestatie	Status
Doelstelling A: Preventie & Normaliseren	
1. We ontwikkelen een beleidskader Jeugd	gedeeltelijk volgens plan
2. We continueren de versterking van laagdrempelige voorzieningen in de wijk.	volgens plan

Prestatie	Status
3. We continueren onze inzet om de verschuiving van zwaardere en individuele zorg, naar lichtere en collectieve vormen van zorg en ondersteuning mogelijk te maken.	volgens plan
4. Het sociaal team voert haar diensten uit conform het dienstverleningsconcept	gedeeltelijk volgens plan
5. We ontwikkelen een ontwerp voor het sterke lokale team jeugd.	gedeeltelijk volgens plan
Doelstelling B: Kwaliteit van dienstverlening	
1. We continueren onze inzet op het versterken van de samenwerking tussen de afdeling Toegang in Middelburg (TIM) en het Sociaal Team Middelburg.	gedeeltelijk volgens plan
2. We werken aan het versterken van de integraliteit tussen de Wmo en de Participatiewet.	volgens plan
3. We ontwikkelen een uitvoeringsagenda wonen_x0002_zorg- welzijn.	volgens plan
4. We verbeteren onze communicatie naar buiten toe, met aandacht voor laaggeletterdheid en eenvoudig taalgebruik.	gedeeltelijk volgens plan
5. We werken stapsgewijs aan het versterken van onze informatiepositie in het sociaal domein.	gedeeltelijk volgens plan
Doelstelling C: Passende zorg	
1. We besteden de nieuwe contracten Jeugdhulp aan.	niet volgens plan
2. We ontwikkelen een nieuwe Verordening Jeugdhulp.	volgens plan
3. We besteden de nieuwe contracten Beschermd Wonen aan.	volgens plan
4. We besteden een nieuwe contract woningaanpassing aan.	gedeeltelijk volgens plan
5. We werken aan het beheersen van de steeds maar stijgende vraag en kosten Jeugdhulp.	niet volgens plan
Doelstelling D: Bijdragen aan bestaanszekerheid	
1. We ontwikkelen een sluitende aanpak hulp bij schulden.	volgens plan
2. We houden vast aan een ruimhartig minimabeleid en onderzoeken waar we dit effectief kunnen versterken.	volgens plan
3. We zetten de samenwerking met het Jeugdeducatiefonds voort.	volgens plan
Doelstelling E: Meedoen naar vermogen	
1. We optimaliseren de governance bij de GR Orionis Walcheren.	volgens plan
2. We werken aan de ontwikkeling van een brede SRO-aanpak.	gedeeltelijk volgens plan
3. We stellen een transformatieplan voor een toekomstbestendig Werkleerbedrijf op.	gedeeltelijk volgens plan
4. We evalueren en continueren de uitvoering van de Wet inburgering.	volgens plan
5. We geven uitvoering aan de motie Vluchtelingen aan het werk.	volgens plan
6. We onderzoeken de kansen van het ontwikkelen van lokaal mensenrechtenbeleid.	volgens plan
Doelstelling F: Bescherming van asielzoekers en Oekraïense ontheemden	
1. We continueren de ontwikkeling van Cleene Hooge als locatie voor een nieuw AZC.	volgens plan
2. We geven uitwerking aan het in 2024 te nemen raadsbesluit aangaande de duur van openstelling AZC Swerf-Rust.	volgens plan
3. We continueren de opvang van Oekraïense ontheemden en zetten daarbij meer in op zelfredzaamheid	volgens plan

Toelichting op afwijkingen en relevante ontwikkelingen

A. Preventie & Normaliseren

We ontwikkelen een beleidskader Jeugd

Het beleidskader jeugd wordt na de zomervakantie 2025 ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. Dit is wat later dan gepland. Jeugdhulp staat afgelopen maanden steeds meer onder druk door de hoge jeugdzorgkosten en regionale uitdagingen. Het proces vraagt daarom wat meer tijd.

Het sociaal team voert haar diensten uit conform het dienstverleningsconcept

Vizita heeft op diverse onderdelen reeds vormgegeven aan het Dienstverleningsconcept (2023) zoals: een fysiek loket in de ZB, een eigen website en Vizita werkt aan de zichtbaarheid van medewerkers op vindplaatsen zoals scholen. Ook wordt het pakket aan hulp en ondersteuning werkende weg doorontwikkeld. Door de samenvoeging van welzijnswerk en maatschappelijke dienstverlening is een sterkere verbinding ontstaan tussen de diverse werksoorten. Dit wordt in 2025 verder doorontwikkeld d.m.v. bijvoorbeeld gezamenlijke teamvergaderingen, intervisie

en casuïstiekbesprekingen. Met het maken van nadere werkafspraken tussen het sociaal team en Orionis Walcheren en TIM wordt naar verwachting in het tweede halfjaar van 2025 gestart.

B. Kwaliteit van dienstverlening

We continueren onze inzet op het versterken van de samenwerking tussen de afdeling Toegang in Middelburg (TIM) en het Sociaal Team Middelburg

Vizita heeft aandacht besteed aan het inrichten en optimaliseren van haar eigen werkprocessen, teams en dienstverlening. In 2025 is nog geen start gemaakt met het doorontwikkelen van de klantroutes tussen sociaal team, Orionis Walcheren en TIM. Naar verwachting krijgt dit in de tweede helft van 2025 verder invulling.

We verbeteren onze communicatie naar buiten toe, met aandacht voor laaggeletterdheid en eenvoudig taalgebruik

TIM heeft haar brieven aangepast naar taalniveau B1, de website verbeterd en een infographic ontwikkeld als visuele toelichting op het aanvraagproces bij aanvragen jeugdhulp.

Omdat vooralsnog geen start is gemaakt met het doorontwikkelen van de klantroutes tussen sociaal team, Orionis Walcheren en TIM, is ook nog niet samengewerkt aan gezamenlijke communicatie aan inwoners.

We werken stapsgewijs aan het versterken van onze informatiepositie in het sociaal domein

De eerste rapportage sociaal domein 2025 is naar de raad gestuurd. Hierin is de gebruikelijke informatie over TIM en het Zorggebruik Wmo en Jeugd opgenomen. Doordat de Inkooporganisatie Jeugd heeft geïnvesteerd in haar datamanagement, zien we dat het steeds wat beter lukt om het Zorggebruik Jeugd te duiden. De benodigde data van Vizita is nog niet beschikbaar. Het dashboard TIM levert steeds meer managementinformatie. Bekeken moet worden welke informatie hiervan geschikt is voor de rapportage sociaal domein.

C. Passende zorg

We besteden de nieuwe contracten Jeugdhulp aan

In de afgelopen anderhalf jaar zijn door de Inkooporganisatie Jeugd en de 13 Zeeuwse gemeenten voorbereidingen getroffen voor het in de markt kunnen zetten van een hervormingsgerichte aanbesteding. Deze hervormingsgerichte aanbesteding is nodig

om de afspraken uit de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 te kunnen realiseren.

In maart stemde echter een groot gedeelte van de 13 (in de Bestuurscommissie Jeugd vertegenwoordigde) Zeeuwse gemeenten tegen de hervormingsgerichte aanbesteding. De doelstelling om per 1 januari 2026 nieuwe contracten in te kunnen laten gaan, wordt naar verwachting wel gerealiseerd. Dit door de huidige contracten opnieuw aan te besteden. De doelstelling is om per 1 januari 2028 alsnog hervormingsgerichte contracten te hebben.

We besteden een nieuw contract woningaanpassing aan

De gunning van de nieuwe contracten woningaanpassingen Wmo is iets vertraagd. De definitieve gunning staat gepland voor september dit jaar. Vanaf 1 januari 2026 kan dan de nieuwe raamovereenkomst ingaan.

We werken aan het beheersen van de steeds maar stijgende vraag naar en kosten voor Jeugdhulp

De meeste impact op het beheersen van de kosten voor de jeugdhulp is te maken door het op een andere manier inkopen van de regionale jeugdhulp. De hervormingsgerichte aanbesteding die de groei moest remmen, is niet gerealiseerd. Gepland is om per 1 januari 2028 wel hervormingsgerichte contracten te hebben. De effecten van lokale maatregelen om kosten te beheersen, zijn beperkt. Aan de belangrijkste hiervan (o.a. stevig lokaal team, afspraken met andere verwijzers, herzien van de verordening jeugdhulp) wordt gewerkt. Een andere belangrijke kostenbesparende maatregel, te weten het beperken van de reikwijdte van de Jeugdwet, moet nog genomen worden door het rijk.

Doelstelling E: Meedoen naar vermogen

We werken aan de ontwikkeling van een brede SROI-aanpak

Het actieplan SROI is in uitvoering. Orionis en het UWV hebben de organisatie-analyse bij het cluster P&O uitgevoerd. Hier zijn werkzaamheden uit gekomen, die samen tot een nieuwe functie leidden. Vervolgens heeft Orionis kandidaten gezocht. Per 1 maart is één van die kandidaten gestart als werknemer bij het cluster P&O.

Alle werkzaamheden die op dit moment vanuit Stadsbeheer kunnen worden ondergebracht bij Orionis zijn opgenomen in de DVO. Lopende het jaar worden verdere mogelijkheden

gesignaleerd en besproken, ook in overleg met de afdeling Leefomgeving.

De aanbestedingsregels zijn nog niet gereed.

We stellen een transformatieplan voor een toekomstbestendig Werkleerbedrijf op

Het project om te komen tot een transformatieplan is gestart.

Orionis trekt de kar, de drie Walcherse gemeenten zijn nauw betrokken. De eerste denkrichtingen zijn bepaald. Besluitvorming is voorzien voor eind 2025. Orionis heeft een presentatie gegeven tijdens de Walcherse commissie op 21 mei 2025.

Voortgang financiën

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
6.01.0 Samenkracht en burgerparticipatie				
Wijkcentra	40	0	40	J
Als gevolg van het plaatsen van zonnepanelen bij wijkcentrum "het Palet" is het elektriciteitsverbruik aanzienlijk verminderd. En het centrum is nu ook gasloos. Daardoor kan het budget voor energieverbruik structureel worden bijgesteld.				
Nieuwe wet inburgering en st. vluchtelingenwerk	-1.026	1.026	0	N
Voor de wet inburgering zijn via een specifieke uitkering vanuit het Rijk middelen ontvangen. Deze middelen zullen hiervoor ingezet worden door o.a. een subsidie beschikbaar te stellen aan stichting vluchtelingenwerk.				
Vluchtelingenopvang Oekraïne en eigen bijdrage ontheemden Oekraïne	-3.414	3.414	0	N
Voor de vluchtelingenopvang van ontheemden uit Oekraïne ontvangen we rijksmiddelen, deze middelen zijn op basis van het aantal opvangplekken en zullen gebruikt worden voor de kosten van de vluchtelingenopvang. Per 1 januari 2025 wordt een eigen bijdrage in de kosten van de gemeentelijke opvang in rekening gebracht bij volwassen ontheemde Oekraïners met inkomen, dit overeenkomstig het bepaalde in de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO). De eigen bijdrage wordt in mindering gebracht op de totale specifieke uitkering.				
Mantelzorg	-50	0	-50	J
Het college van B&W heeft besloten om de subsidie aan stichting Manteling te verhogen, zodat Stichting Manteling de hogere lasten door o.a. cao stijgingen kan opvangen. Het structurele effect is verwerkt in de kadernota 2026-2029.				
6.02.0 Wijkteams				
Veilig thuis	359	0	359	J
Met het opstellen van de begroting 2025 heeft de GGD met een kritische blik naar de toen (2023) geldende IV3 gekeken. Hier zijn diverse wijzigingen uit voortgekomen die programmaoverstijgend zijn, door middel van deze budgetneutrale wijziging is dit doorgevoerd in de gemeentelijke begroting.				
6.03.0 Inkomensvoorzieningen				
Orionis brv, buig				
Dit betreft de verwerking van de 2e begrotingswijziging 2025 en een correctie op de 1e begrotingwijziging 2025 van de gemeenschappelijke				
	-391	-132	-523	J

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
regeling Orionis (zie raadsvoorstel 25-082). Het structurele effect is verwerkt in de kadernota 2026-2029.				
<i>Taakmutatie Meicirculaire 2025 - IBO Problematische schulden</i>				
Het kabinet voert een pakket aan maatregelen in om problematische schulden fundamenteel aan te pakken. Dit pakket is gebaseerd op het basispakket uit het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Problematische schulden.	-57	0	-57	N
Minimabeleid	-70	0	-70	N
<i>Taakmutatie Meicirculaire 2025 - Alleenverdienersproblematiek (DU)</i>				
Op basis van de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek verstrekken gemeenten in de periode 2025-2027 een vaste tegemoetkoming aan alleenverdienershuishoudens die door een ongunstige samenloop van regelingen te weinig toeslagen ontvangen en hierdoor een inkomen onder het bestaansminimum hebben.				
6.04.0 WSW en beschut werken				
Wet sociale werkvoorziening				
Zie de toelichting bij taakveld 6.03.0 Inkomensvoorzieningen Orionis brv, buig.	-173	0	-173	J
<i>Taakmutatie Meicirculaire 2025 - Impulsbudget sociale infrastructuur (DU)</i>				
Het Rijk stelt vanaf 2025 extra middelen beschikbaar aan gemeenten waarmee zij op termijn 10.000 werkplekken kunnen faciliteren.	-198	0	-198	J
<i>Taakmutatie Meicirculaire 2025 - Integratie-uitkering Participatie 2025</i>				
Op de volgende onderdelen wordt deze IU bijgesteld:				
De integratie-uitkering Participatie wordt voor Loon- en prijsbijstelling verhoogd met € 102,4 miljoen in 2025, aflopend naar € 84,9 miljoen in 2030. Incidentele compensatie voor het afschaffen van het lage-inkomensvoordeel (LIV) in 2025 van € 8,9 miljoen en een Wsw extrapolatie in 2030 van -/- € 64,2 miljoen.	-377	0	-377	J
6.05.0 Arbeidsparticipatie				
Re-integratie en participatievoorziening				
Zie de toelichting bij taakveld 6.03.0 Inkomensvoorzieningen Orionis brv, buig.	283	0	283	J
<i>Taakmutatie Septemercirculaire 2024 - Participatie (WSW)</i>				
Gemeenten worden vanaf 2025 gecompenseerd voor de afschaffing van het Lage-inkomensvoordeel (LIV). Het gaat om het LIV dat de gemeente of haar sociaal ontwikkelbedrijf ontvangt voor werknemers met een interne plaatsing op basis van de Wet Sociale werkvoorziening (Wsw) of in nieuw beschut werk op basis van de Participatiewet. Compensatie vindt plaats via de gebruikelijke financieringsstromen voor de Sociale werkvoorziening	-53	0	-53	J

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
(SW) en voor Beschut werk via de Integratie-uitkering Participatie. De effecten voor Middelburg worden meegenomen bij de GR Orionis.				
6.22.0 Toegang eerstelijns vz jeugd				
IJZ zorgkosten jeugd	-203	0	-203	J
Sinds 2024 zit de begroting van de jeugdkosten niet meer bij de GGD, maar bij de gemeente Middelburg. Uitvoeringsorganisatie IJZ verstrekt een prognose op basis waarvan de jeugdlasten zijn opgenomen in de begroting, de prognose over het eerste kwartaal is de basis voor de melding van het tekort van circa 1,2 miljoen. Via de meicirculaire 2025 wordt van het Rijk een aanvullende vergoeding ontvangen voor de tekorten in de jeugdzorg op te vangen (zie hiervoor programma bestuur en ondersteuning, taakveld 0.07.0 algemene uitkering gemeentefonds). De structurele lasten zijn opgenomen in de Kadernota 2026-2029.				
GGD toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-297	0	-297	J
Zie de toelichting bij taakveld 6.02.0 Inkomensvoorzieningen Wijkteams veilig thuis.				
6.71.a t/m c Hulp bij het huishouden, begeleiding en dagbesteding (WMO)				
Huishoudelijke hulp, PGB huishoudelijke hulp, Begeleiding, PGB begeleiding, dagbesteding en dagebesteding vervoer	-551	0	-551	J
De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) bepaalt dat gemeenten haar inwoners passende zorg en ondersteuning moeten aanbieden om de zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving mogelijk te maken en te bevorderen. Op basis van demografische gegevens wordt de komende jaren een volumetoename verwacht in de groep inwoners die gebruik wil maken van een WMO voorziening. Gemeenten worden via de algemene uitkering gecompenseerd voor de verwachte volumestijgingen (deze compensatie is opgenomen bij de aanmelding KN 2026 - 2029).				
6.75.2, 6.76.2, 6.76.3, 6.82.1, 6.82.2 en 6.92.0 Jeugdkosten				
Jeugdkosten	-1.054	0	-1.054	J
Zie de toelichting bij taakveld 6.22.0 IJZ zorgkosten jeugd				
6.81.b Maatsch- en vrouwenopv (WMO)				
Opvang dak en thuisloosheid	-306	306	0	N
Vanuit het regiobudget Beschermd Wonen zijn middelen beschikbaar gesteld voor alle Zeeuwse gemeenten. De middelen worden ingezet voor activiteiten die zijn gericht op nazorg na uitstroom uit BW en op preventieactiviteiten ter voorkoming van instroom.				
Overig	-23	0	-23	

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
Totaal	-7.561	4.614	-2.947	

Programma Volksgezondheid en Milieu

Inleiding

De gemeente Middelburg heeft de taak om de gezondheid van de inwoners te beschermen en te bevorderen. Elke burger

moet een gelijke kans hebben op een gezond leven. Daarnaast is een duurzame en energieneutrale maatschappij één van de grootste uitdagingen van de komende decennia. Ook de gemeente Middelburg levert haar bijdrage hier aan en vervult een voorbeeldfunctie hierin.

Voortgang

Prestatie	Status
Uitvoeren werkagenda gezondheidsbeleid	
Middelburgse inwoners gezond maken én houden	Volgens plan
Lokale samenwerking tussen medisch en sociaal domein versterken	Volgens plan
Gezonde keuze is makkelijke keuze	Volgens plan
Implementatie vijf ketenaanpakken:	Volgens plan
Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI)	Volgens plan

Prestatie	Status
Ketenaanpak kinderen met overgewicht en obesitas	Volgens plan
Valpreventie ouderen	Volgens plan
Welzijn op Recept	Volgens plan
Meer inzet digitale tools	Volgens plan
Verkennen dementievriendelijke stad	Volgens plan
Kansrijke Start	Volgens plan
Uitvoeren wettelijke taken WPG	
Uitvoering van de wettelijke taken door de GGD Zeeland	Volgens plan
Prestatie	Status
Uitvoeren van (geactualiseerde) Regionale Energie Strategie	Volgens plan
Doorlopend uitvoering geven van strategisch project KEC	Volgens plan
Doorgaan uitvoeren warmtetransitie	Volgens plan
Mogelijkheden voor Europese subsidies blijven onderzoeken	Volgens plan
Uitvoering geven aan lopende Europese projecten	Volgens plan
Energiebesparing bevorderen bij inwoners (met lage inkomens)	Volgens plan
Bevorderen duurzame elektriciteitsopwekking en infrastructuur	Volgens plan
Duurzame gemeentelijke organisatie	
Uitvoeren Zeeuwse beleid Circulaire Economie	Volgens plan
Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen	Volgens plan
Uitvoeren routekaart gemeentelijk vastgoed	Volgens plan
Rapporteren zakelijk vervoer en woon-werkverkeer i.v.m. CO2 uitstoot	Volgens plan
Verduurzamen beheer en onderhoud	Volgens plan
Verdere toename energiebesparing Openbare verlichting (op weg naar 50% in 2030 t.o.v. 2013)	Volgens plan
Uitvoering Middelburgse visie Milieu - overig	
Omzetten bodemregels naar Omgevingsplan	Volgens plan
Vergroenen openbare ruimte, verwijderen verharding	Volgens plan
Uitvoeren Klimaatadaptatiestrategie Zeeland (KasZ)	Volgens plan
Deelnemen aan Europese project(en) m.b.t. klimaatadaptatie	Volgens plan
Klimaatbestendig maken van het openbaar groen	Volgens plan
Onderzoeken Basis Geluid Emissie (BGE) gereed in 2027	Volgens plan
Geluidsaneringen uitvoeren/afroonden	Volgens plan
Doorgaan met verhogen afvalscheidingspercentage	Volgens plan
Uitvoeren taken Externe Veiligheid	Volgens plan
Project zwerfafval en afvalscheiding voor basisscholen	Volgens plan
Milieuhandhaving	
Vergunningverlening en handhaving door Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) conform het Zeeuwse kwaliteitsniveau	Volgens plan
Uitvoeren handhavingsprogramma door de gemeente	Volgens plan
Milieuaspecten meenemen in Omgevingsplan(nen)	Volgens plan
Problematiek plastic korrels oppakken samen met RUD Zeeland	Volgens plan
Keuzemogelijkheden	Volgens plan

Toelichting op afwijkingen en relevante ontwikkelingen

Gezondheid

Middelburgse inwoners gezond maken én houden

We werken nauw samen met GGD Zeeland, die ons o.a. voorziet van actuele gezondheidsdata en onderzoeksresultaten. Daarnaast participeren we actief in diverse regionale projecten en spelen we een belangrijke rol bij de implementatie van het toekomstplan Jeugdgezondheidszorg (JGZ), waarin preventie en samenwerking centraal staan. Een treffend voorbeeld van deze samenwerking is de gezamenlijke campagne “Jouw Kind, Jouw Keuze”, ontwikkeld door de gemeente Middelburg, GGD Zeeland en lokale zorgpartners. Deze campagne, die van juni tot en met september 2025 wordt uitgevoerd, richt zich op het verhogen van de vaccinatiegraad. Met een mix van fysieke en online middelen ondersteunt de campagne ouders bij het maken van een weloverwogen keuze over vaccinaties, met als doel de gezondheid van kinderen in Middelburg te bevorderen en te beschermen.

De lokale samenwerking tussen het medisch en het sociaal domein versterken

In april 2024 is Middelburg officieel van start gegaan als Kerngezonde gemeente. Kerngezond is een lokaal samenwerkingsverband dat professionals uit het sociaal en medisch domein met elkaar verbindt en ondersteunt. Met deze aanpak zetten we in op een integrale, wijkgerichte benadering waarbij gezondheid, leefomgeving en samenwerking centraal staan. Middelburg kende al een sterke basis van samenwerking tussen onder andere huisartsen, fysiotherapeuten en apothekers. Kerngezond biedt de kans om deze bestaande verbindingen verder te versterken en te verbreden. We bouwen daarmee voort op wat al goed werkt, en benutten Kerngezond als een vliegwieltje om de impact van samenwerking te vergroten – zowel binnen de eerstelijnszorg als in de aansluiting met het sociaal domein.

De uitgangspunten van Kerngezond sluiten naadloos aan bij de ambities van het Middelburgs Model, waarin integraal werken, zorg op maat en een sterke focus op preventie centraal staan. Door samen te werken aan een gezonde leefomgeving, gericht op de behoeften van inwoners in hun eigen wijk, dragen we bij aan een gezonder en veerkrachtiger Middelburg.

Gezonde keuze is de makkelijke keuze

Als gemeente werken we samen met lokale partners aan concrete acties die bijdragen aan een gezondere leefomgeving, gezondere en socialere samenleving. We brengen partijen bij

elkaar, faciliteren initiatieven en zorgen dat gezondheid onderdeel is van beleid en praktijk. Dit doen we onder andere via het Sport- en Preventieakkoord, waarmee we inwoners de kans geven om via ons platform www.middelburgontmoet.nl hun ideeën en initiatieven in te dienen. Denk hierbij aan projecten die bijdragen aan meer bewegen, het versterken van sociale verbinding of het verbeteren van mentale gezondheid. Enkele voorbeelden hiervan zijn ‘Healthy met Louise’, Sint Laurens Samen en het aantrekkelijker maken van beweegvriendelijke consultatiebureaus.

Implementatie van de vijf ketenaanpakken

We zetten in op de verdere implementatie van de vijf ketenaanpakken binnen het programma Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Vanuit GALA heeft de gemeente Middelburg een inspanningsverplichting om deze ketenaanpakken samen met partners in het zorg- en sociaal domein in te richten.

In de afgelopen periode zijn op alle vijf ketenaanpakken stappen gezet. Zo wordt er onder verkend om een pilot te starten op de ketenaanpak overgewicht en obesitas, gericht op een betere ondersteuning van kinderen en gezinnen. Hierbij werken gemeente, GGD en zorgverzekeraar CZ nauw samen aan de inrichting van een structurele aanpak. Zowel JGZ als CZ hebben inmiddels concrete toezeggingen gedaan en er worden voorbereidende stappen gezet voor implementatie.

Rondom valpreventie is in samenwerking met de gemeenten Veere en Vlissingen een gezamenlijke aanpak in ontwikkeling. Sinds januari is hiervoor een Walcherse projectleider actief. Een slimme koppeling wordt gemaakt met de jaarlijkse griepvaccinatie, wat benut wordt als natuurlijk moment om ouderen bewust te maken van valpreventie en hen te verwijzen naar passende programma's.

Ook de ketenaanpakken Welzijn op Recept, Kansrijke Start en de Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI) zijn in ontwikkeling en/of worden verder verankerd. Voor elk van deze thema's is een goede aansluiting tussen het sociale en medische domein cruciaal en vereist samenwerking over domeingrenzen heen. Het samenwerkingsverband Kerngezond wordt hierbij gezien als aanjager om deze samenwerking te versterken en initiatieven lokaal te verbinden.

Meer inzet van digitale tools

We zijn begonnen met de pilot van het digitale platform Evie, waarmee inwoners ondersteund worden op het gebied van

mentale gezondheid. Er is een eerste groep professionals getraind in het gebruik van dit platform. De eerste ervaringen worden momenteel verzameld.

Verkennen 'dementvriendelijke stad'

In de afgelopen periode hebben we diverse stappen gezet richting het behalen van het keurmerk Dementievriendelijke Gemeente. In de woonzorgvisie is specifiek aandacht besteed aan het realiseren van passende huisvesting voor mensen met dementie. Daarnaast stimuleren we via de subsidieregeling algemene voorzieningen het opzetten van ontmoetingsplekken met activiteiten voor deze doelgroep.

Ook op het gebied van bewustwording zijn stappen gezet. Gemeentelijke medewerkers hebben trainingen gevolgd over dementievriendelijkheid. Deze trainingen blijven beschikbaar en we onderzoeken de behoefte aan aanvullende, fysieke scholing.

Binnenkort starten we met het uitrollen van een dementievriendelijke aanpak in twee wijken – beoogd zijn Middelburg-Zuid en Sint-Laurens. De ambitie is om deze aanpak de komende jaren verder uit te breiden naar andere wijken en kernen. Dit doen we in samenwerking met lokale partners. Daarnaast ontwikkelen we een communicatiestrategie om inwoners actief te betrekken, onder meer door het aanbieden van trainingen en het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten.

Milieu

Thema – Afval/Grondstoffen

Uitvoering afval-/grondstoffenbeleid

Tot en met 2020 was het streefdoel: de gemiddelde hoeveelheid restafval per inwoner terugbrengen tot onder de 100 kilo. We willen nog steeds zoveel mogelijk waardevolle materialen uit het restafval houden om te voorkomen dat ze worden verbrand. De doelstelling van 100 kilo restafval per jaar per inwoner wordt niet losgelaten maar het accent ligt vanaf nu op het percentage hergebruikt materiaal in het totale huishoudelijke afval. Het aantal kilo's restafval wordt daarmee een resultaat van de recycle doelstelling.

De hoeveelheid restafval bedroeg in 2024 in Middelburg 126 kilo per inwoner. Deze hoeveelheden zijn exclusief grofvuil en verbouwingsrestafval van de milieustraten die meetellen in de ambitie. In 2024 was dit voor Middelburg nog eens 25 kilogram per inwoner. In 2025 continueren we Diftar (apart betalen voor

restafval). De hoeveelheden van de diverse afvalstromen in het eerste kwartaal van 2025 zijn zoals verwacht en vergelijkbaar met die van 2024. In 2023 en 2024 is ingezet op verbetermaatregelen om afkeur van PMD (Plastic- en Metalenverpakkingen en Drinkpakken) te voorkomen. Sinds begin 2024 is er geen sprake meer van volledige afkeur van PMD en sinds juli 2024 zijn er geen afkeuren PMD meer geweest.

Project Schoon Zeeland

Vanuit de aanpak zwerfafval vragen we jaarlijks basisscholen aandacht te schenken aan educatie door NME Terra Maris. In 2024 waren dit 22 gastlessen. Ook in 2025 worden er weer gastlessen gegeven. Na de gastles gaan de kinderen naar buiten om de omgeving schoon te maken. Sinds er ook statiegeld zit op blikjes en kleine flesjes, zijn deze minder terug te vinden in het zwerfafval.

Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI)

Nederlandse overheden kopen jaarlijks voor ruim € 85 miljard in aan producten, werken en diensten. Hiermee hebben ze bij elkaar een enorme impact om de urgente vraagstukken van vandaag aan te pakken. Bij de gemeente Middelburg gaat het jaarlijks om ongeveer € 70 miljoen beïnvloedbare uitgaven. Met het Manifest MVOI worden de maatschappelijke opgaven zoals klimaatproblematiek, transitie naar een circulaire economie en grondstof-schaarste, concreet aangepakt. Elke keer wanneer een maatschappelijk verantwoorde keuze wordt gemaakt, snijdt het mes aan twee kanten; onze gemeentelijke organisatie draagt bij aan een betere wereld en we bewegen marktpartijen om steeds meer duurzame en sociale producten en diensten te ontwikkelen en te leveren. Het college heeft op 19 maart 2024 besloten dat zij het Manifest MVOI wil ondertekenen en vervolgens heeft het Managementteam opdracht gekregen de transitie naar MVOI op te starten. Inmiddels is het MVOI actieplan in de afrondende fase en er is gestart met de uitvoering van het MVOI actieplan.

Strategisch project: KEC (Klimaat Energie & Circulariteit)

Het strategisch project KEC loopt. Er wordt gewerkt aan een duidelijker overzicht van de stand van zaken van alle acties en projecten die hier deel van uitmaken. Eind dit jaar zal de gemeenteraad geïnformeerd worden over de uitvoering van het KEC actieplan.

De uitvoering van de (geactualiseerde) Regionale Energie Strategie (RES) loopt. Er wordt Zeeuws-breed samengewerkt op de acties die in de RES staan omschreven. De tweejaarlijkse rapportage voor het Nationale Programma RES wordt begin juni vastgesteld door het college.

Warmtetransitie

Er is een start gemaakt met het vervolg van de Transitie Visie Warmte: het Warmteprogramma. Hierbij krijgen we ondersteuning vanuit het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW) en werken we nauw samen met de andere Zeeuwse gemeenten. Het Warmteprogramma wordt uiterlijk in december 2026 vastgesteld. Het Zeeuws Isolatieprogramma loopt sinds mei 2024. Er zijn tot nu toe 1027 subsidieaanvragen gedaan in de gemeente Middelburg. Er is een onderzoek uitgevoerd naar de technische mogelijkheden voor een warmtenet in de Griffioen. Momenteel wordt er een vervolgonderzoek voorbereid, met de vraag of er een haalbare business case mogelijk is. Er zijn haalbaarheidsstudies uitgevoerd naar de mogelijkheden voor een warmtenet met restwarmte uit het Sloegebied. Er moet nog worden bepaald hoe hier een vervolg aan wordt gegeven.

Energiebesparing bevorderen bij inwoners (met lage inkomens):

- Vanuit het Zeeuws Isolatieprogramma zijn er tot nu toe 1027 aanvragen. Wekelijks is er een inloopsprekuren in de Zeeuwse Bibliotheek om inwoners te helpen met hun aanvraag en vragen te beantwoorden.
- VvE's (Vereniging van Eigenaren): De ZIP-subsidie is nu ook beschikbaar voor VvE's. Er is een Zeeuws-brede werkgroep voor VvE's waarmee twee keer per jaar informatiebijeenkomsten worden georganiseerd en ervaringen worden gedeeld. De laatste bijeenkomst op 20 mei was drukbezocht.
- Energiearmoede: Specifiek voor inwoners met lagere inkomens gaan er op korte termijn twee regelingen van start, voor grote en kleine energiebesparende maatregelen.
- Inwoners informeren: We sluiten aan bij o.a. wijkbijeenkomsten en de rijdende milieustraat om inwoners te informeren over

energiebesparing en subsidiemogelijkheden. Er is een nieuwe folder met tips om ook in de zomer energie te besparen en de woning koel te houden die o.a. wordt verspreid via Vizita.

Uitvoeren routekaart gemeentelijk vastgoed

- Na het verduurzamen van Sporthal de Blikken, wijkcentrum het Palet en het leggen van PV-panelen op de Concertzaal en Schouwburg is een volgende batch van 13 objecten in voorbereiding.
- Het betreft het sport en welzijnsaccommodaties. De te nemen verduurzamingsmaatregel zijn geïnventariseerd en na de zomer 2025 wordt gestart met het verduurzamen van deze objecten. Deze operatie dient in nauw overleg met de gebruikers te worden afgestemd. Verduurzaming (bouwkundig en installatietechnische aanpassingen) hebben namelijk een grote impact op objecten.
- Na de zomer 2025 worden van nog eens 10 objecten de verduurzamingsmaatregelen opgesteld.
- Sporthal de Blikken is in zoverre verduurzaamd dat het pand van het gas is, momenteel wordt er nog gekeken naar warmteterugwinning uit de luchtbehandeling.
- Bij Kloveniersdoelen is een portaal geplaatst om tocht te verminderen. Onderzoek gedaan naar het Paris Proof maken van zowat alle gymzalen in ons portfolio. Hieruit zullen binnenkort aanbestedingen plaatsvinden om komend jaar aan de slag te gaan.
- Verder zijn er in het kader van het NVI 18 vleermuiskraamkasten opgehangen, vooral op gemeentelijke panden, maar ook bij inwoners.
- En voor het KEC actieplan is de monitoring opgetuigd en kan er nu in de gaten worden gehouden waar wij staan met onze CO2 uitstoot.

Verduurzamen monumenten

- De in het derde kwartaal van 2024 op te starten actie op het gebied van een duurzaam monumentenpaspoort (samen met de gemeenten Veere en Schouwen-Duiveland) zal waarschijnlijk doorlopen tot in 2025.
- In 2025 is gepland om een 'Nieuwe' nota ruimtelijke kwaliteit vast te stellen waarin de verduurzamingsopgave voor gebouwen, waaronder monumenten, een belangrijk thema zal zijn. Daarnaast werken we aan het nieuw op te stellen erfgoedbeleid.

- De actie voor het duurzaam monumentenpaspoort is ook in 2025 gecontinueerd.
- Ten aanzien van de nieuwe Nota Ruimtelijke Kwaliteit waaraan een dakenkaart met de mogelijkheden voor zonnepanelen binnen de beschermde stadsgezichten zal worden toegevoegd wordt er naar gestreefd dat deze in september 2025 door de raad kan worden vastgesteld.
- Daarna wordt de focus gelegd op het nieuwe erfgoedbeleid waarvoor eerst de doelen en de participatiekaders ter vaststelling aan de raad moeten worden voorgelegd. Rekening houdend met de raadskalender en doorlooptijd van een participatieproces is het niet reëel te veronderstellen dat het nieuwe Erfgoedbeleid nog in 2025 zal kunnen worden vastgesteld.

Stedelijk Water Programma Middelburg

In 2025 is conform het Stedelijk Water Programma Middelburg 2021-2030 (SWP) de vervanging of renovatie gepland van ca. 3,4 km riolering, en het afkoppelen van ca. 3,3 ha verhard oppervlak. Stand op 1 mei 2025: Inmiddels is ca. 11.000 m² afgekoppeld (1,1 ha.).

Tevens zijn/worden 3 nieuwe projecten opgepakt op locaties waar in de toekomst wateroverlast wordt verwacht:

- Lambrechtstraat / St. Antheunisstraat: Is in uitvoering en nagenoeg gereed;
- Koninginnelaan-Breeweg is gereed;
- Enkele andere projecten zijn in voorbereiding (Mezenhof, Penninghoek, A. van Driellaan);
- De gemeente Middelburg laat het onderhoud van de rioolgemalen en pompinstallaties uitvoeren door het waterschap Scheldestromen. Hiervoor is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten tot en met 2031. Dit onderhoud is/wordt uitgevoerd en is een doorlopend proces.

Verkeer en Vervoer

Bij mobiliteit geldt eerst inzetten op energie besparen en dan hernieuwbare energie toepassen om de mobiliteit te verduurzamen. Zie programma verkeer en vervoer.

Natuur in Bouw

De restauratie aan de kademuur Korendijk - Kinderdijk is nagenoeg afgerond.

Openbare Verlichting

In het eerste deel van 2025 zijn 400 armaturen in Arnemuiden vernieuwd naar LED (gedeelte Arnemuiden boven het spoor). Verder is de Stromenwijk verled (zo'n 200 armaturen). Ook vier fietstunnels zijn vernieuwd naar LED (Laan der VN, Pres. Rooseveltlaan, Poelendaesingel, Schroeweg). De steegjes rondom de Bellinkstraat zijn ook verled. En er zijn nog 40 nieuwe led armaturen in Mortiere in de Eddie Boydstraat en omgeving aangebracht.

Voortgang financiën

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
7.01.0 Volksgezondheid				
GGD	-47	0	-47	J
Met het opstellen van de begroting 2025 heeft de GGD met een kritische blik naar de toen (2023) geldende IV3 gekeken. Hier zijn diverse wijzigingen uit voortgekomen die programmaoverstijgend zijn, door middel van deze budgetneutrale wijziging is dit doorgevoerd in de gemeentelijke begroting.				
7.03.0 Afval				
OLAZ Milieustraat	-121	0	-121	N
Uit de 1e begrotingswijziging 2025 OLAZ blijkt dat binnen de exploitatiekosten op de milieustraat zichtbaar is dat er in zijn totaliteit meer afval is aangeboden op de milieustraten. Ook de beheers- en personeelskosten nemen toe vanwege noodzaak tot meer inzet personeel (vanwege drukte) en stijging van de loonkosten vanwege een nieuwe CAO.				
Baten afvalstoffenheffing	0	-125	-125	N
De verwachting is dat de inkomsten voor de afvalstoffenheffing lager zullen zijn doordat het aantal ledigingen in het kader van diftar lager is. Dit betekent dat de kostendeckendeheid lager is dan bij de begroting is vastgesteld.				
7.04.0 Milieubeheer				
Klimaat- en energiebeleid	30	0	30	J
Vanuit het actieplan Klimaat, Energie en Circulariteit is de komende 5 jaar budget beschikbaar gesteld uit het klimaat- en energiebeleid voor vergroenacties uit het fiets- en parkeerbeleid. Per saldo is deze afwijking budgetneutraal.				
RUD	90	0	90	N
Bij het opstellen van de gemeentelijke begroting 2025 was de bijdrage van de RUD te hoog opgenomen. Conform de 1e begrotingswijziging van de RUD (25-013) kan de gemeentelijke bijdrage worden bijgesteld.				
7.05.0 Begraafplaatsen en crematoria				
Begraafplaatsen	-50	0	-50	J
De onderhoudskosten voor begraafplaatsen moeten worden verhoogd vanwege stijgende uitgaven binnen de DVO-overeenkomst met Orionis. De tarieven voor inhuur van personeel, gebruik van materieel, brandstoffen en overige benodigdheden zijn toegenomen. Een aanzienlijk deel van de afwijking is ontstaan, doordat in de begroting het bedrag voor de DVO met Orionis exclusief BTW is opgenomen. De btw-kosten voor				

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
begrafenissen en crematies zijn, volgens geldende regelgeving, niet verrekenbaar of te compenseren. Het structurele effect is opgenomen in de Kadernota 2026-2029.				
Overig	-19	0	-19	
Totaal	-117	-125	-242	
Kredieten				
Vervanging inventaris familiekamer en wachtruimte	-90			
De overschrijding is een gevolg van onvoorziene extra werkzaamheden zoals de verlichting en het egaliseren van de vloer. Vanwege arbovoorschriften moest de balie vervangen worden en dit bracht extra kosten met zich mee. Verder is er extra meubilair aangeschaft en is de toiletruimte vernieuwd.				

Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

de leefruimte. Hierbij houden wij rekening met individuele en gemeenschappelijke belangen. Ook richt het programma zich op het realiseren van een passend woningbestand, afgestemd op de vraag van de verschillende doelgroepen.

Inleiding

Het programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing richt zich op het planmatig inrichten van

Voortgang

Prestatie	Status
Gevarieerd woonaanbod	Volgens plan
Bouw van levensloopbestendige woningen verspreid over de gemeente	Volgens plan
Locaties voor de bouw van sociale huurwoningen	Gedeeltelijk volgens plan
10 blijversleningen per jaar verstrekken	Niet volgens plan
Verhuiscoach	Gedeeltelijk volgens plan
In de sociale huursector hebben de woningen in 2025 een gemiddeld energielabel A	Volgens plan
Nieuwbouw energieneutrale woningen voor een eerlijke meerprijs	Gedeeltelijk volgens plan
40 startersleningen per jaar verstrekken	Volgens plan
Voldoen aan taakstelling huisvesting statushouders	Volgens plan
Wonen boven winkels faciliteren	Volgens plan
Implementatie Omgevingswet	Volgens plan
Omgevingsvisie	Volgens plan
Groene woonmilieus	Volgens plan
Verkoop bouwrijpe gronden	Volgens plan

Toelichting op afwijkingen en ontwikkelingen

Locaties voor de bouw van sociale huurwoningen

In de prestatieafspraken met Woongood is vastgelegd dat Woongood in de gelegenheid wordt gesteld om in de periode tot en met 2030 in totaal 750 nieuwe sociale huurwoningen te realiseren. Nadat het inwonerberaad woningbouwlocaties was afgerond, is samen een inventarisatie gemaakt van locaties. Conclusie was toen dat we die locaties nu niet hebben. De nieuwe afspraak is dan ook 500 woningen tot en met 2030 en totaal 750 woningen tot en met 2035. Daarvoor zijn nu nog niet alle concrete locaties is beeld.

Blijversleningen

Hier wordt al enkele jaren geen gebruik van gemaakt. Er is nagedacht over een andere inzet van deze financiële middelen, waarmee ook het doel van passende woningen voor ouderen wordt bereikt (zie onder verhuiscoach).

Verhuiscoach

Inmiddels is besloten tot een verhuisvergoeding voor ouderen die van een niet passende huurwoning verhuizen naar een passende huurwoning. Idealiter wordt ook een daadwerkelijke coach aangesteld die alle ouderen (huur en koop) kan bijstaan in een zoektocht naar een passender woning.

Nieuwbouw energieneutrale woningen voor een eerlijke meerprijs

Door de hoge bouwkosten en de haperende woningmarkt staat de doelstelling 'tegen een eerlijke meerprijs' onder druk. De woningen die gebouwd worden zijn vaak wel (bijna) energieneutraal.

Voortgang financiën

Voortgang financiën

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Afwijking 2025 Lasten	Afwijking 2025 Baten	Afwijking 2025 Saldo	Structureel J/N
Toelichting financiële afwijkingen (+ voordeel / - nadeel)				
8.02.0 Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)				
Raming grondbedrijf wonen	-3.783	3.783	0	N
De begroting is gebaseerd op de doorrekening grondbedrijf februari 2024.				
Nu de doorrekening per februari 2025 is geactualiseerd dient ook de begroting 2025 hierop te worden aangepast. De aanpassingen zijn per saldo budgetneutraal.				
8.03.0 Wonen en bouwen				
Wet betaalbare huur	-54	0	-54	J
<i>Taakmutatie Septembecirculaire 2024</i>				
Met de Wet betaalbare huur wordt de op 1 juli 2023 in werking getreden				
Wet goed verhuurderschap gewijzigd. Daarmee krijgen gemeenten de bevoegdheid om toezicht te houden en handhavend op te treden.				
Totaal	-3.837	3.783	-54	